

Attainable Holiness

פרשת אחרי מות / קדושים
 חיים יעקב בן יוחנן זצ"ל
 י"ד חשוון תשס"ב

צדיק

א בנהמא ובמוזנא ר"י אמר
 נא נמי, משמע דהעיקר
 עמד על זה במג"א סימן רע"א
 ה' דברי אלוקים חיים ומר
 דא ולא פליגי, דודאי מצד
 בלילה שאז סעודתא דחקל
 שראל, ובלילה בא המצוה
 ל לקדשו וזכרו על היין
 בגמרא (שם קו.), וכן המצוה
 דרש רבה ריש פרשת עקב ותנא
 את מקדשו במאכל ובמשתה
 דסעודה דחקל תפוחין ועל
 ש שאפילו ביוםא דשבתא
 דעתיקא שבא הקדושה מצד
 שנאמר לדעת כי אני ה'
 צריך האדם גם כן לקבוע
 מקום שפיר אמרו בגמרא
 לו דבר חשוב לעגל השבת
 ד' להניח הדבר לסעודת
 דעתיקא וצריך לכבד היום
 קא, אבל הקדושה שמכניס
 משתה זהו העיקר בלילה,
 כ מכניס הקדושה מצדו,
 ד' שאז השם יתברך יש לו
 זמן מלאכה כמו שנאמר יצא
 אל מניח כל עסקיו לכבוד
 יתברך נייחא מזה שאמר
 בילה כמו אכילת קרבנות
 דאמר ונעשה רצונו (כמ"ש
 יס: ד"ה הנתת רוח):

פרי

ומנעת מניה מביעי דנחלין כו' ואף דלמעלה אמר
 דזיווג או"א לא מתפרשון לעלמין וכן הוא בזהר
 הקדוש בכמה מקומות, ולעיל בזהר הקדוש (ס"ה
 ב') איתא ונהר יוצא מעדן יוצא ולא יצא משמע
 דיוצא תמיד וכאן אמר דמנעת מיניה מביעי
 דנחלין. אך הענין שכל ימי השבוע נהר יוצא
 מעדן תמיד להשקות את הגן. והיינו ה' רבתי
 והו' ועירא והם כנגד ו' ימי המעשה וההמשכה כל
 ימי המעשה עד שבת שהוא מדת מלכות גן
 שכינתא תתאה (כדאיתא וזהר הקדוש ח"א כ"ז סע"א)
 ובשבת שהוא יום הניח ה' לך מעצבך וגו' ומן
 העבודה הקשה (כמו שכתב וזהר קדוש שם מ"ח ב)
 שאף שהוא בתוך העבודה הקשה הוא מכיר
 שהכל מהשם יתברך, ואין לנו מלך אלא אתה,
 ואז יש לו נייחא ואז הוא היחוד באמת וכמו
 שיהיה לעתיד לבתר דיתדן מלכותא דעשו וכו'
 ולבתר והיתה לה' המלוכה מאן מלוכה דא
 מטרוניתא כו' ובשבת איתא מהאר"י הקדוש
 שמשא מחזיר את הכתרים לישראל, מה שזכה
 משה ונטלן (כמו שאמרו שבת פ"ח.) אך בימי
 המעשה שהוא נגד ו' הנהר יוצא מעדן ואינו
 משקה הגן, וזה שכתוב אימא עלאה נטלת
 כתרוא ומנעת מיניה מביעי דנחלין. דכיון
 דישאל בגלות. ושמו של עמלק בעולם אין
 השם שלם, ועיקר היחוד כשהיא יחוד י"ק בו"ה

פרשת קדושים

צדיק

ריא

וכמו שכתב בזהר הקדוש (ס"ז סע"ב) ואין היחוד
 בשלימות. ומשום הכי בשבת בתפלה שכנגד
 סעודה שזוכין בה לקדושת יעקב, וזוכין
 להמנוחה והנייחא אומרים אתה אחד ושםך אחד
 כמו שיהיה לעתיד ה' אחד ושמו אחד, ואחר
 היחוד ה' אחד כתיב ואהבת את ה' אלוךך בכל
 לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך. שאי אפשר
 להשיג היחוד בשלימות עד שזוכין לישר הלב
 להוריק הרע מלב כסיל שיהיה גם כן מלא
 קדושה, וכמו שכתב בזהר הקדוש (ס"ז ע"ב)
 אימתי צדק למדו יושבי תבל כאשר משפטך
 לארץ שאז זוכין למיעבד דירה לון בתרי בתי
 לבא (ונתבאר לעיל מאמר יו"ד). וזה בכל לבבך
 בשני יצרך (ברכות נד.) ובכל נפשך (כמו שאמרו
 שם) דקדושא בריך הוא רוחא ונפשא דכלא
 וישראל אמרי נפשי ורוחי אנת. והיינו כשזוכה
 למיעבד דירה לון בתרי בתי לבא. ובכל מאדך
 שמכירין שהכל מהשם יתברך והוא צופה לטובה.
 ולזה זוכין בשבת שהוא יום הניח ה' לך מעצבך
 וגו' וכמו שאמר בזהר הקדוש וכאמור ואז היחוד
 בשלימות, ואומרים לכן בכל לב ובכל נפש ובכל
 מאודו נמליכו, והיתה לה' המלוכה, ונייחודו כמו
 שנאמר והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא
 יהיה ה' אחד ושמו אחד:

פרשת קדושים

[מכתי"ק]

[א] **בזהר** (פ"א ב') ריש ד"ה איש תנינן דפ' דא
 כללא דאורייתא עיין שם נראה
 שכל ד"ז דקדושים תהיו היא כלל התורה כולה,
 דכל המכוון שבתורת כהנים ומצותיה הוא רק

להכניס בלב קדושה, וכמו שנאמר ועשיתם את
 כל מצותי והייתם קדושים וגו' וכן בפרשה זו
 "ושמרתם וגו' ועשיתם אותם אני ד' מקדשכם"
 דכל המצות נותנים קדושה בלב האדם כמו
 שאומרים בברכתם אשר קדשנו במצותיו וצונו

ושמן אחד. בזהר הקדוש
 = ע"ז ע"ב) וא"ת השתא לאו
 השתא חייב עלמא גרמו דלא
 א עלאה אתרחקת מן מלכא
 השתא דלא אשתכח מלכא
 רבא עלאה נטלת כתרוא

ובקה"י אשר קדשנו במצותיו כו' ובתפלה קדשנו במצותיך, ונאמר על קבלת התורה "ואתם תהיו וגו' וגו' קדוש" ונאמר "ואנשי קדוש תהיו לי" ונאמר "כי עם קדוש אתה וגו' ונאמר "ואנשי קדוש ישראל לד', ומה שאמר "תנינן" נראה דכוון לברייתא דתורת כהנים והוא גם כן במדרש רבה דעל כן נאמרה בהקהל לפי שרוב גופי התורה תלוין בה, ופירוש גופי, היינו עיקרי התורה, ויש לומר כמו שכתבתי דאין הכוונה למצות שבפ', דזה אמר במדרש רבה שם אחר כך דעשרת הדברות כלולין בה, אבל קאי על מה שכתוב "קדושים תהיו" (ומ"ש רוב"ל משום דיש הרבה להכניס טהרה דהוא מקמי קדושה כמו שאמר רפ"י בע"ו [כ' ב'] וכ"א בזהר כאן פ"א רע"א מאן דאשתדל באורייתא אתדכי ובתר אתקדש) כנזכר לעיל. ועל כן נאמרה בהקהל כמו במתן תורה, שא' דאלמלא חסר אחד מישראל לא ניתנה תורה, כי ס' ריבוא דדור המדבר הם ס' ריבוא אותיות דתורה כי כל אחד שורש נפשו הוא מאיוז אות או חלק מאות מהתורה ואם היה חסר היה חסר אותו אות או אותו חלק וספר תורה שחסר אפילו קש"י כולה פסולה, וכן כאן גם כן מה שכתוב "קדושים תהיו כי קדוש אני" שאמר בתורת כהנים מה אני קדוש אף כו', היינו קדוש כמוהו יתברך, ואף שאמר במדרש יכול כמוני? תלמוד לומר "כי קדוש אני" קדושתו למעלה מקדושתכם, אינו סותר למה שכתוב בתורת כהנים כמה פעמים הלשון מה אני וגו', כי האדם צריך להתדמות לקונו, וכמו שאמרו על פסוק "ולדבקה בו" הדבק במדותיו, מה הוא רחום כו' אבל הוא רק כפי השגתו במדותיו יתברך. ובאמת לקדושתו יתברך אין קץ, וכן בקדושת האדם יש מדרגות לאין שיעור, ועדת קרח אמרו "כל העדה כלם קדושים בו" ודבר שקר לא נכתב בתורה ובראי האמת היה כן, אבל יש קדושה למעלה מקדושה וכל ישראל קדושים. ואהרן נבחר לקדוש בין קדושים, וכמו שכתוב

בפרשת אמור "וקדשתו וגו' קדוש יהיה לך כי קדוש אני ד' מקדשכם" הנה דהשם יתברך מקדש לכנסת ישראל ואמר זה לטעם על קדושת הכהן כלפי ישראל כי קדוש אני וגו' דלקדושתו אין שיעור ואין סוף ויש מדרגות מעלה מעלה לאין שיעור, ומצינו רבי נקרא בגמרא (שבת ק"ח.) רבינו הקדוש ובירושלמי דגישין (סוף פ"ו) אמר רבי על ר' יוסי כשם שבין קדושי קדשים לחולי חולין כך ביני לר' יוסי הרי כמה מדרגות בקדושה, ובקדושת המקום תנן בפרק א' דכלים די' קדושות הן, והוא חלוקה דהך כלל שכל קדושה חלוקה לי' מדרגות כידוע, ומסתמא כן גם בשנה והם שבת וד' קדושות דרגלים שהם ג' רגלים, ושמיני עצרת שהוא רגל בפני עצמו לענין פו"ר קש"ב. מסתמא קדושתו גם כן מדרגת קדושה בפני עצמו וראש השנה ויום הכפורים הרי ז', וחול המועד פסח וחול המועד סוכות דכל אחד קדושה בפני עצמו כמו שהרגלים כל אחד קדושה בפני עצמו וראש חודש הרי י' קדושות חלוקות מן התורה בזמן ומסתמא הם גם כן זו למעלה מזו, ושבת היא הראש והתגלות ע"ק שהוא כתר עליון וראש חודש הסוף מדת מלכות, וכן בסתמא גם בנפשות יש לחשוב י' מדרגות קדושה מלך ונביא כהן גדול ומשוח מלחמה וכהן הדיוט נשיא ואב בית דין וחכם לזינים וישראלים (ועיין הרי"ף [י"ג א'] דחשיב י"א מדרגות בכהנים ויש לומר דהם רק י' כי משוח ומרובה בכגדים אא"ל יחד אם לא כשעבר משיח והוא ליה משיח שעבר והא דהתם י"ל בדוחק) וזה דרך כלל ובפרטי פרטות יש הרבה מדרגות לאין שיעור וערך וחלוקת המדרגות הם כפי השגתו קדושתו יתברך. כי גם קדושתו יתברך חלוקה לי' מדרגות בים סוף, כי בעצמות האין סוף לא שייך תואר קדוש ולא שום תואר רק הכל מצד אצילות קדשו שהאציל איזה השגה מאורו יתברך להנבראים, ואותה השגה חלוקה למדות, וכל מדה גם כן

חלוקה לי' וכן הולך לאין סוף המקדש עצמו מלמטה מעל מלמעלה הרבה כמו שאמרנו הכל הוא כפי השגתו וכשם דקדושה להיות כשם וכו' כפי לו אור קדושתו יתברך מפני שעדיין לא הגיע אליה, והז' ולהגיע למדרגה זו להיות כן לאותו מדרגה או הוא משיגה מקדושתו יתברך, באופן י' למעלה כו' אף דהם מתקדשין

ובמדרש תנחומא איתא: מלך ואת מלכה

אף אתם תהיו קדושים כו' ד' דוגמת מלך ומלכה, והיינו כן הוא ואורייתא וישראל חד וכו' הוא קדוש בכל מיני קדוש קדושות כלולים בהתורה וכן שבכלל הכנסת ישראל בכל ואפילו בפושעי ישראל יש קדו כרימון וכל מצוה נותנת קדו מזו נאמר בפרשה זו אהרן וידעוני והתקדשתם והייתם על פרישת עבודה וזה כדפ' מהתורה כהנים. דקדושת כל קדושים תהיו עיין שם בזה לומר דוהתקדשתם הוא ה' בקדושה מעט ונקט היותו ה' קדושה רק במה שפורש מעט הגוים עובדי עבודה וזה ג' להתקדש וכבר נכנס בקדושת והייתם קדושים דמקדשים אף אני ד' אליכם זהו מה ש דמקדשים מלמעלה וזהו אל זה שם הוי"ה דמורה גם על

גם, ושמרתם את חקותי ואת משפטי, על חוק שיין לשון שמירה, כמו איש השומר כלים סגורים או אוצר בלום, ואינו יודע מה בחוכו, ועל מצוות שכליות נאמר לשון עשייה. וכאן נאמר ושמרתם גם על משפטי.

ויש לומר דהיא בדברים שצין אדם לחזירו, שהעולם פרוץ צוה, ולריך נטירותא, לכך אמר גם כן שמירה, שלא יורה בשכלו היתר לנפשיה בשום גווני.

אשר יעשה אותם האדם וחי בהם. צוה נכללו כל סוגי המצוות, ואפשר מכאן סמך למה שאמרו ו"ל (סנהדרין ל"ח:) אדם הראשון מין היה או מושך בערלתו בו, דכאן כתיב האדם וחי זה"א הדעת, ואחר כך כתיב ומורעך לא תתן להעביר למולך, זו עבודה זרה, ואת זכר בו' ובכל בהמה בו', שכל על כל בהמה וחיה. אל תשמואל בכל אלה, בכל שאר הטומאות. ותקיא הארץ את יושביה, רמז על אדם שנגרש מגן עדן. על כן השמרו לכם מכל זה, ומחיו.

והיתה זאת לכם לחוקת עולם כי ביום הזה יבפר עליכם למהר אתכם, על כן צריכים להציא קרנות ולהתענות. אולם השעיר לעזאזל הוא גזירת המקום צ"ה, דצכל הקרנות כל קרבן היא לפי החטא, וזה השעיר היא קרבן אחד עבור כולם, ועל כל החטאים, דצוה נסתם פיו מלהשטין על ישראל, כמו שאמר עשו הלעיטני נא, והס"מ הוא שרו, וכבר דברנו צוה במקום אחר [צפ' חולדות ד"ה ועמה נחנה ראש].

במעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה. ¹²³⁴⁵⁶⁷ ראה לומר, וכבר ידעתם את מעשיהם היטב, כי המה הצל, לא תעשו, ובמעשה ארץ כנען אשר אני מביא אתכם שמה, ולא ידעתם עוד, גם כן לא תעשו, כי דעו לכם שאין הצדל ציניהם, כי שניהם כאחד המה ערות צני נח מחס חציהם, על כן לא תעשו כמעשיהם, ובחקותיהם לא תלכו, אפילו בענין מנהגים בעלמא לא תדמו להם, רק את משפטי תעשו בו' ללכת בהם, כי המה אמרות טהורות שלי, אני י"י אלקיכם.

פרשת קדושים

תחת דגלי, והיא הקדושה, על כן אל תשנו את הצבע המיוחדת למלכותי. כי על זה כתיב (איוב י"ד) משנה פניו ומשלמהו, לכן איש על מחנהו ואיש על דגלו.

← דבר בו' קדושים תהיו. הנה כל מלכות ומלכות יש לה צבע ומלצוץ ודגל בפני עצמה, על כן קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם, ראה לומר אתם

R' Joseph B. Soloveitchik זצ"ל חנוך מנחם

5

"I will tell you."* 3 And he took his two young men, and he arose and Abraham lifted up his men, "Stay here with

attracted him. ability to sense holiness. city. (Boston, 1976)

Parashas Vayeira 22) re- reconsider his decision approached the Akeidah on, it is a clear sign that

man's sedateness, compla- in his actual compliance ce of this most puzzling id not ask the dreadful "promise?" Abraham seem- ly canceled all previous and as somehow com- isly relieved his tension of leading a life fraugh- lieving in the covenant

and saw the place from. Midrash on this phrase Do you see what I see?" veloping it." Abraham hing?" They said, "We he donkey"—since the e donkey. [Only] I and

between the holy and ain, while Eliezer and re with the donkey, for

able suffering. To any crifice was far greater u for, all that he sacri- would take it all away: d to sacrifice his son. iful and praiseworthy.

לעלתא על חד מן טוריא די אמר לך: ג ואקדים אברהם בצפרא ותרין תמרין עולימוהי עמיה וית יצחק בריה וצלה אעי לעלתא וקם ואזל לאתרא די אמר ליה יי: ד ביומא תליתאה וקף אברהם ית עינוהי וקווא ית אתרא מרחיק: ד ואמר אברהם לעולימוהי אוריכו לכוה הקא עם חמרא

לעלה על אחד ההרים אשר אמר אליך: ג וישכם אברהם בפקר ויחבש את-חמרו ויקח את-שני נעריו אתו ואת יצחק בנו ויבקע עצי עלה ויקם וילך אל-המקום אשר-אמר-לו האלהים: ד ביום השלישי וישא אברהם את-עיניו וירא את-המקום מרחק: ה ויאמר אברהם אל-נעריו שבו-לכם פה עם-

לדרך בלא שני אנשים, שאם יטרוך האחד לנכדו וימרחק יהיה השני עמו: ויבקע. מרגומו ולולא, כמו וקלחו הקדן (ש"צ, יט), לשון דקוה. פינדר"א בלע"ז: (ד) ביום השלישי. למה איחר מלהרצותו מיד, כדי שלא יאמרו הממו וערצו סמאוס וערף דעתו, ואילו היה לו שהם להמק אל לו לא היה עושה: וירא את המקום. ראה ענן קשור על ההר:

אחד החרים. הקדוש ברוך הוא משהא הנדיקים (ס"א משהא לנדיקים) ואחר כך מגלה להם, וכל זה כדי להרעם שכן. וכן אל האל אשר ארץ (לעיל י"א), וכן ביונה (ג) וקרא אליה את הקריאה: (ג) וישכם. נודרו למצוה: ויחבש. הוא בעצמו, ולא צוה לאחד מעבדיו, שהאצנה מקלקלת את השורה: את שני נעריו. ישמעאל ואליעזר, שאין אדם משוג רשאי ללכת

a mountain, the way God summoned Abraham, or to sacrifice in the recesses of his personality, is man's privilege to determine. Whether the sacrifice consists of physical agony, pain, and extinction of life, or in spiritual surrender, humility, and resignation is man's affair. God wills man to choose the altar and the sacrifice.

Abraham implemented the sacrifice of Isaac—not on Mount Moriah, but in the depths of his heart. He gave up Isaac the very instant God addressed Himself to him and asked him to return his most precious possession to its legitimate master and owner. Immediately, with no arguing or pleading, Abraham surrendered Isaac. Abraham at that moment experienced the horror, desolation, and black despair of the childless father who has no one to whom he can entrust his most cherished treasure, his vision and hope, and who knows that everything for which he has worked will die with him. Nevertheless, he did not argue. He proceeded to Mount Moriah.

When he arrived there, the sacrifice was a *fait accompli*. In Abraham's mind there was no Isaac, no beloved son, no heir to his spiritual fortune. Abraham came alone, forsaken and forgotten. Isaac's flesh was already consumed by the fires on the altar and had gone up in a pillar of smoke to heaven. There was no need for the physical sacrifice, since experientially Abraham had fulfilled the command before he reached Mount Moriah. All God asked of Abraham at that point was a substitute sacrifice, and Abraham...offered [the ram] up as a burnt offering instead of his son. (verse 13).

Had Abraham engaged the Creator in a debate, had he not immediately surrendered Isaac, had he not experienced the Akeidah in its full awesomeness and frightening helplessness, God would not have sent the angel to stop Abraham from implementing the command. Abraham would have lost Isaac physically. (Abraham's Journey, p. 189)

→ על אחד ההרים אשר אמר אליך - on one of the mountains, of which I will tell you. When Abraham was commanded to offer up his son Isaac, God did not reveal upon which mountain this sacrifice was to take place. In this sense, the command is similar to the original command in the beginning of Parashas Lech Lecha, when God commanded him to leave his father's house to go to an unknown land. Once more, Abraham had to search. Although the place itself was not very far, it

In the end, the Holy One Blessed be He leads him upon the path that he desires to follow, causes His Holiness to rest upon him, and sanctifies him, thus enabling him to maintain a constant intimacy with Him, the Blessed One. Where his nature hinders him, the Blessed One will aid and assist him, as it is stated (*Psalms* 84:12), "He does not withhold good from those who walk in purity."

This is the intent of the above statement. "If one sanctifies himself a little," by what he can acquire through his own exertions, "he is sanctified a great deal," by the help he receives from the Blessed One.

If one sanctifies himself with the Holiness of his Creator, even his physical actions come to partake of Holiness. This is illustrated by the eating of sacrificial offerings (itself a mitzvah) in relation to which our Sages of blessed memory have said (*Pesachim* 59b), "The Priests eat and the owners are atoned for."

Note the distinction between one who is Pure and one who is Holy. The earthy actions of the first are necessary ones, and he is motivated by necessity alone, so that his actions escape the evil in earthiness and remain pure. But they do not approach Holiness, for it were better if one could get along without them. One who is Holy, however, and clings constantly to his God, his soul traveling in channels of truth, amidst the love and fear of his Creator — such a person is as one walking before God in the Land of the Living, here in this world. Such a person is himself considered a tabernacle, a sanctuary, an altar. As our Sages of blessed memory have said (*Bereshith Rabbah* 47.8), "'And God went up from him' (*Genesis* 35:13) — the patriarchs are the Divine chariot" and, "The righteous are the Divine

יוריהו בדרך הזה שהוא חפץ ללכת בה וישנה עליו קדושתו ויקדשהו, ואז יצא בידו זה הדרך, שייכל להיות בדיבור הזה עמו יתברך בתמידות. כי מה שהטבע מונע ממנו, יעזרהו יתברך ויסיעו יתן לו. ובענין שנאמר (תהלים פד, יב): "לא ימנע טוב להלכים בתמים".

ועל כן אמרו במאמר שזכרתי: "אדם מקדש עצמו מעט" — שהוא מה שייכל האדם לקנות בהשתדלותו, מקדשים אותו הרבה — שהוא העזר שעוזר אותו השם יתברך, וקמו שבאחרי.

והנה האיש המתקדש בקדושת בוראו, אפילו מעשיו הנשמיים חוזרים להיות עניני קדושה ממש. וסימנה, אכילת קדשים שהיא עצמה מצות עשה, ואמרו ז"ל (פסחים נט, ב): "בהנכים אוכלים ובעלים מתפפרים".

והנה עתה ההפך שגבין השהור לקדוש: השהור, מעשיו הנקמרים אינם לו אלא הכרחיים, והוא עצמו אינו מתפנן בהם אלא על צד ההכרח, ונמצא שצל-ידי זה יוצאים מסוג הרע שבחמריה ונשארים טהורים, אך לכלל-קדושה לא באו. כי אלו הנה אפשר בלחם, בבר הנה יותר טוב. אך הקדוש הדבק תמיד לאלהיו ונפשו מתהלכת בין המשפלות האמתיות באהבת בוראו ויראתו, הנה נחשב לו כאלו הוא מתהלך לפני ה' בארצות החיים עורני פה בעולם הזה. והנה איש כזה, הוא עצמו נחשב כמשכן, במקדש ובמזבח, וקמאמרם ז"ל (בראשית רבה מו, ח): "ויצל מעליו אלהים" (בראשית לה, יג), "האבות הן הן המרכבה".

בז' כמ"ש בע"ה שער מ"ב סוף פ"ד* אלא שהקליפות
הן נחלקות לשתי מדרגות
זו למטה מזו המדרגה
התחתונה היא שלש קליפות
הממאות ורעות לגמרי ואין
בהם טוב כלל ונקראו
במרכבת יחזקאל רוח
מורה וענן גדול ונ"י ומקו
נשפעות ונמשכות נפשות
כל אומות עובדי גלילוסקוס
נופם ונפשות כל בעלי חיים
הממאים ואסורים באכילה

וקום נופם וקום חיות כל מאכלות אסורות
מהצומח כמו ערלה וכלא הרים כ"י וכמ"ש בע"ה
שער מ"ט פ"ז וכן קום חיות כל המעשה דבור
ומחשבה של כל שמה לא תעשה וענפיהן כמ"ש
שם סוף פ"ה:

פרק ז אך נפש החיות הבהמית שבישראל
שמעז הקליפה המלוכשת בהם
האדם נביל ונפשות בהמות וחיות ועופות ודגים סחורים
ומתרים באכילה וקום חיות כל הדומם וכל הצומח
המותר באכילה וכן קום חיות כל המעשה דבור
ומחשבה בעניני עוה"ז שאין בהם צד איסור לא שרש
ולא ענף משמה מצות לא תעשה וענפיהן דאורייתא
ודרבנן רק שאין לשם שמים אלא רצון הגוף והפז
ותאוות ואפי' הוא צורך הגוף וקיום חיותו ממש אלא
שכונתו אינה לשם שמים כדי לעבוד את ה' בנופו לא
שמים

מדבר אי עושה דרי מחשבתו שבמחז ודבור שנפץ
וכח המעשי שבידיו ושאר איבריו נקראים לביש
מסאנו לעשר בתי' אלו הממאות שמתלבשות בהן
בשעת מעשה או דבור או מחשבה והן הם כל
המעשים אשר נעשים תחת השמש אשר הכל הכל
ורעות וחי וכמ"ש בדרך בשלח שהן חבירו דרוחא
כ"י וכן כל הדבורים וכל המחשבות אשר לא לה' המה
ולרצוני ולעבודתו שהיו פ' לשון סמרא אחרא פ' צד
אחד שאינו צד הקדושה וצד הקדושה אינו אלא השראה
והמשיכה מקדושתו של הקב"ה ואין הקב"ה שורה
אלא על דבר שבמל אצלו יחב' בין בפועל ממש
כמלאכים עליונים בין בכה ככל איש ישראל למטה
שבכחו להיות במל ממש לגבי הקב"ה במסדת נפשו
על קדושת ה'. ולכן אמרו ח"ל שאפי' אחד שיושב
ועוסק בתורה שכינה שריה בו וכל בי עשה
שכינתא שריא לעולם אבל כל מה שאינו במל אצלו
ית' אלא הוא דבר נפרד בפני עצמו אינו מקבל חיות
מקדושתו של הקב"ה מבור' פנימית הקדושה ומדותיה
ועצמותה בכבודה ובעצמה אלא מבחי' אחרים
שיוצאים ממדרגה למדרגה רבנות מדרגת בהשגות
העולמות ודך עלה תעלה וצמצומים רבים עד שגמיעם
כל כך האור והחיות מעולם אור מעולם עד שכול
לדחצמץ ולתלכיש בבור' גלות תוך אותו דבר
הנפרד להקיות ולקיים מאין ליש שלא יחזור
להיות אין ואפס בבתולה מקדם שגברא ולכן
נקרא עולם הזה ומלאי עולם הקליפות וסמרא אחרא
ולכן כל מעשה עוה"ז קשים ורעים ודורענים נזרים
בו

שהיה בשך היתר ויין כשר לכך יבולים לחזור ולעלות
עמו בשבו לעבודת ה' שהיו לשון היתר ומותר כלומר
שאין קשד ואסור בידי החיצונים שלא יוכל לחזור
ולעלות לה' רק שדרשמו מבטו נשאר בטוף ועל כן
צריך הגוף לחיטוט הקבר כמ"ש לקמן מה שאין כן
במאכלות אסורות וביאות אסורות שהן משלש קליפות
הממאות לגמרי הם אסורים וקשורים בידי החיצונים
לעולם ואין עולים משם עד כי יבא יזמם ויבולע המצו
לנצח כמ"ש ואת רוח המסמא אעביר מן הארץ או עד
שעשה תשובה גדולה כל כך שדורות נעשו לו כוכיות
ממש שהיא תשובה מאדבה מעומקא דלבא אבהה
רבה וחשיקה נפש שוקקה לדבקה בו ית' וצמאה נפש
לה' כארץ עיפה רציה להיות כי עד הנה היתה נפשו
בארץ ציה וצלמות היא הסמרא אחרא ודחקה מאור
פני ה' בחבלית ולוא צמאה נפשו בירר עו מצמאון
נפשות הצדיקים כמאמרם ז"ל במקום שבעלי תשובה
עומדים כי ועל תשובה מאדבה רבה זו אמרו שדורות
נעשו לו כוכיות והוא ועל ידי זה בא לאתבה רבה זו
אבל תשובה שלא מאדבה זו אף שהיא תשובה
נבונה וה' יסלח לו מכל מקום לא נעשו לו כוכיות ואין
עולים מתקליפה לגמרי עד עת קץ שיבולע המצו
לנצח. אך החיות שבמפלות זרע שיצאו מבטו לבטלה
אף שידרה ונכללה בשלש קליפות הממאות הרי זו עולה
משם בחשובה נבונה ובכונה עצמה בקריאת שמע
שעל המטה כנורע מהא"י ול ומדמו בנמרא כל
הקודא קריאת שמע על מנתו כאלו אחוז חרב של
שתי פיות בו לדרוג נופות החיצונים שנעשו לבוש
לחיות

עריפי מעשה דבור ומחשבות אלו מנפש החיות
הבהמית בעצמה והכל כאשר לכל נשפע ונמשך
ממדרגה השנית שבקליפות וסמרא אחרא קליפה
רביעית הנקראת קליפת נוגה שבעולם הזה הנקרא
עולם העשה חבו ככולו רע רק מעט טוב מעורב
בתוכה [שכמנה באות מוח שבוה שבנפש הבהמית
שבישראל כמ"ש לעיל] והיא בחי' ממצעת בין שלש
קליפות הממאות לגמרי וכן בתי' ומדרגת הקדושה
ולכן פעמים שהיא נכללת בשלש קליפות הממאות
[כמ"ש בע"ה שער מ"ט ריש פ"ד בשם הוה"ר] ופעמים
שהיא נכללת ועולה בבחי' ומדרגת הקדושה והיינו
כשהמב המעורב בה נחבר מדרע וגבר ועולה
ונכלל בקדושה כגון ד"ס האוכל בשרא שמינא דחורא
ושותה יין מבושם דלדחוב דעתו לה' ולחורו כראמר
רבה המרא וירא כ"י או בשביל כדי לקיים מצות ענג
שבת וי"ט או נחבר חיות הבשר והיין שהיה נשפע
מקליפה נוגה ועולה לה' כעולה וכקרבן. וכן האומר
מילתא דברייתא לפק דעתו ולשמה לבו לה'
ולחורו ועבודתו שצריכים להיות בשמחה וכמו
שעשה רבא לחלמדיז שאמר לפניהם מילתא
דברייתא תתלה וברדי רבנן. אך מי שהיה בולל
בשר וסמאי יין למלאות תאוות נופו ונפש הבהמית
שהיא בתי' יסוד המים מארבע יסודות הדעים שבה
שמעט מוח התאוה הנה ע"ז זה יורד חיות הבשר והיין
שבקרב ונכלל לפי שעה ברע גמור שבשלש קליפות
הממאות ונופו נעשה להן לבוש ומרכבה לפי שעה עד
אשר ישוב האדם ויחזור לעבודת ה' ולחורו כי לפי
שורה

וכולו כתיבי באדרעיה. כל הכותבים הללו כותבים בזרוע צניית אחד שאותן של יד אינן אלא בית אחד כדאמרין במנחות (דף לז:): וכל הפרשיות כותבות זו: משאיל זו. מה טיבו של פלוני למה לא באל: ירא אפ"ס (ס). שהיה רגיל לבא אליו: אשר פלג תשכיס ואין נוגס לו.

מילי. לשמח החתן בדברים: אמורי בית הכנסת. כל פתחי בית הכנסת היו במזרח והכי תניא בתוספתא דמגילה (פרק ג') משני מקדש ומשכן פניהם למערב ואחוריהם למזרח והמתפלל אחורי בית הכנסת ואינו מחזיר פניו לבית הכנסת כדאמר רבא כדאמר רבא אור מתפללין לפניו והא דרב הונא מוקי לה לאכילי (י) בדלא מהדר אפיה לבי כנישתא: חלף ספסא טייטא. כומר ערבי: כדו בר*. כדו שתי בר רשות כי האי דאמרין בסוכה (ד' מה:): הא דמיילי דבר: כרוס ולות. סיפיה דקרא דלעיל: דברים שפומדים כרומו של פולס. כגון תפלה שעולה למעלה: כיון שנעמד אדם לבריות. הוא זל בעיניהם: לראשנו. להיות נוטה בנו דמארגמין כדאמר (שמות כג) כרשיא: פונד כחמשה קולות. מזלול בחמשה קולות שזיך בהן הקב"ה את ישראל: אופן קולות דקודם פסן פורס סו. הכך קולות בתרלי היינו הכך דאירי דהו לעיל וקאמר דגראין היו ואפ"ה שדקולאט נראה זה נראה: מציאים פורס בית ס'. כי אשיב את

וכולו כתיבי באדרעיה: אמר רבין בר רב אדא אמר רבי יצחק כל הרגיל לבא לבית הכנסת ולא בא יום אחד הקב"ה משאיל בו שנאמר מי בכס ירא ה' שומע בקול עבדיו אשר הלך חשכים ואין נוגה לו (ס) אם לדבר מצוה הלך נוגה לו ואם לדבר הרשות הלך אין נוגה לו יבטח בשם ה' מאי מעמא משום דהוה ליה לבטוח בשם ה' ולא בטח: אמר ר' יוחנן בשעה שהקב"ה בא בבית הכנסת ולא מצא בה עשרה מיד הוא כועס שנא' מרוע באתי ואין איש קראתי ואין עונה. א"ר חלבו אמר רב הונא כ"ל הקובע מקום לתפלתו אלהי אברהם בעזרו ובשמת אומרים לו אי עניו אי חסיד מתלמידיו של אברהם אבינו ואברהם אבינו מנא לן דקבע מקום דכתיב וישיכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד ראשיתו שם ואין עמידה אלא תפלה שנאמר ויעמוד פיתחם ויפלל: אמר רבי חלבו אמר רב הונא יהוצא מבית הכנסת אל יפסיע פסיעה גסה אמר אביי לא אמרן אלא למיפק אבל למיעל מצוה למרדש שנא' (י) נרדפה לדעת את ה' ונעמד אמר רבי זירא מריש כי הוה חזינא לתו לרבנן דקא רהמי לפרקא בשבתא אמינא קא מחליין (י) רבנן שבתא כיון דשמענא להא דרבי תנחום א"ר יהושע בן לוי לעולם יירון אדם [ה] לדבר הלכה ואפילו בשבת שנא' אחרי ה' ילכו באריה ישא וגו' (י) אלא נמי דהימנא: אמר ר' זירא אגרא דפרקא רהמא אמר אביי אגרא דכלה דוחקא אמר רבא אגרא דשמעתא סברא אמר רב פפא אגרא דבי *טמא שתיקוהא אמר ר' זוטרא אגרא דתעניתא צדקתא אמר רב ששת אגרא דהספרא דלוי אמר רב אשי אגרא דבי הלולי מילי: אמר רב הונא יכל המתפלל אחורי בית הכנסת נקרא רשע שנאמר סביב רשעים יתהלכון אמר אביי לא אמרן אלא דלא מהדר אפיה לבי כנישתא אבל מהדר אפיה לבי כנישתא לית לן בה הוהא נברא דקא *מצלי אחורי בי כנישתא ולא מהדר אפיה לבי כנישתא חלף *אליהו חזייה אידמי ליה כמייעא א"ל כדו בר קיימת קמי מרד שלף ספסרא וקטליה אל הוהא מרבנן לרב ביבי בר אביי ואמרי לה רב ביבי לרב נחמן בר יצחק מאי כרוס זלות לבני אדם אמר ליה אלו דברים שעומדים ברומו של עולם ובני אדם מזולזין בהן ר' יוחנן ור' אלעזר דאמרי תרווייהו כיון שנצטרך אדם לבריות פניו משתנות ככרוס שנאמר כרוס זלות לבני אדם מאי כרוס כי אתא רב דימי אמר עוף אחד יש בכרכי הים וכרוס שמו וכיון שחמה וזרחת *מתהפך לכמה גוונין ר' אמי ור' אסי דאמרי תרווייהו כאילו נדון בשני דינים אש ומים שנאמר הרכבת אנוש לראשנו באנו באש ובמים: ואמר רבי חלבו אמר רב הונא לעולם יהא אדם זהיר בתפלת המנחה שהרי אליהו לא נענה אלא בתפלת המנחה שנאמר ויהי בעלות המנחה ויגש אליהו הנביא ויאמר וגו' *ענני ה' ענני ענני שתרד אש מן השמים וענני שלא יאמרו מעשה כשפים הם ר' יוחנן אמר אף בתפלת ערבית שנאמר *תבון תפילתי קמרת לפניך משאת כפי מנחת ערב רב נחמן בר יצחק אמר אף תפלת שחרית שנאמר ה' בקר תשמע קולי בקר אערוך לך ואצפה: וא"ר חלבו אמר רב הונא כל הנהנה מסעודת חתן ואינו משמחו עובר בחמשה קולות שנאמר קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה קול אומרים הודו את ה' צבאות ואם משמחו מה שברו אמר רבי יהושע בן לוי וזכה לתורה שנתנה בחמשה קולות שנאמר ויהי ביום השלישי בהיות הבקר ויהי קולות וברקים וענן כבד על ההר וקול שופר וגו' ויהי קול השופר וגו' והאלהים יענגו בקול. איני והא כתיב וכל העם רואים את הקולות אותן קולות דקודם מתן תורה הוה רבי אבהו אמר כאילו הקריב תורה שנאמר מביאים תורה בית ה' רב נחמן בר יצחק אמר כאילו בנה אחת מחורבות ירושלים שנאמר כי אשיב את שבות הארץ כבראשונה אמר ה': וא"ר חלבו אמר רב הונא כל אדם שיש בו יראת שמים דבריו נשמעין שנאמר סוף דבר הכל נשמע את האלהים ירא וגו' מאי כי זה כל האדם *א"ר אלעזר אמר הקב"ה כל העולם כולו לא נברא אלא בשביל זה רבי אבא בר כהנא אמר שקול זה כנגד כל העולם כולו *ר' שמעון בן עזאי אומר ואמרי לה ר' שמעון בן זוטא אומר כל העולם כולו לא נברא אלא לצוות לזה: וא"ר חלבו אמר רב הונא כל שידוע בחברו שהוא רגיל ליתן לו שלום יקדים לו שלום שנאמר בקש שלום ורדפוהו ואם נתן לו ולא החזיר נקרא גזול שנאמר ואתם בערתם הכרם גזלת העני בבתיכם: ישימא

בב א מיי' פיס מלכות
תפלה כלכל 1 סג
עשין יס פוסט אר"ח ס'
5 סעף יס:
כב ב ג מיי' פיה ס'
הלכה כדאמר ר' מנחם
שנת הלכה ס סג עשין
יב יס פוסט אר"ח ס'
5 סעף יס וכו' שיל
סעף א [רב אלפס כאל
וכשנת פוסק סו]:
ב דר ר קור ושיט יד
ס' עשין: סעף א
[סעף עשין יב]:
כזה ח מיי' פיס מלכות
תפלה כלכל 1 סג
עשין יס פוסט אר"ח
סעף 5 סעף 1:
כור פוסק אר"ח ס' לרב:

הנהגות הגריא
גמ' [ה] לירב הלכה רב
ג' היר"ק וכו' אר"ח
מצוה:

גליון השם
גמ' מיד הוא טעם ס'.
ד' כוזריק פוסק
מנחה: [י] קר"ה פ"ה
ועי' כהנא רש"י ס'
ל: שלם כל הכנסה
מסעודת חתן ס' מנח
סימן קרי:

[ע] כסדרין דף לה.
וכרשי' [ס]:

נהי וענמח נפש שיכו השומעים:

לעולם יירון אדם [ה] לדבר הלכה ואפילו בשבת שנא' אחרי ה' ילכו באריה ישא וגו' (י) אלא נמי דהימנא: אמר ר' זירא אגרא דפרקא רהמא אמר אביי אגרא דכלה דוחקא אמר רבא אגרא דשמעתא סברא אמר רב פפא אגרא דבי *טמא שתיקוהא אמר ר' זוטרא אגרא דתעניתא צדקתא אמר רב ששת אגרא דהספרא דלוי אמר רב אשי אגרא דבי הלולי מילי: אמר רב הונא יכל המתפלל אחורי בית הכנסת נקרא רשע שנאמר סביב רשעים יתהלכון אמר אביי לא אמרן אלא דלא מהדר אפיה לבי כנישתא אבל מהדר אפיה לבי כנישתא לית לן בה הוהא נברא דקא *מצלי אחורי בי כנישתא ולא מהדר אפיה לבי כנישתא חלף *אליהו חזייה אידמי ליה כמייעא א"ל כדו בר קיימת קמי מרד שלף ספסרא וקטליה אל הוהא מרבנן לרב ביבי בר אביי ואמרי לה רב ביבי לרב נחמן בר יצחק מאי כרוס זלות לבני אדם אמר ליה אלו דברים שעומדים ברומו של עולם ובני אדם מזולזין בהן ר' יוחנן ור' אלעזר דאמרי תרווייהו כיון שנצטרך אדם לבריות פניו משתנות ככרוס שנאמר כרוס זלות לבני אדם מאי כרוס כי אתא רב דימי אמר עוף אחד יש בכרכי הים וכרוס שמו וכיון שחמה וזרחת *מתהפך לכמה גוונין ר' אמי ור' אסי דאמרי תרווייהו כאילו נדון בשני דינים אש ומים שנאמר הרכבת אנוש לראשנו באנו באש ובמים: ואמר רבי חלבו אמר רב הונא לעולם יהא אדם זהיר בתפלת המנחה שהרי אליהו לא נענה אלא בתפלת המנחה שנאמר ויהי בעלות המנחה ויגש אליהו הנביא ויאמר וגו' *ענני ה' ענני ענני שתרד אש מן השמים וענני שלא יאמרו מעשה כשפים הם ר' יוחנן אמר אף בתפלת ערבית שנאמר *תבון תפילתי קמרת לפניך משאת כפי מנחת ערב רב נחמן בר יצחק אמר אף תפלת שחרית שנאמר ה' בקר תשמע קולי בקר אערוך לך ואצפה: וא"ר חלבו אמר רב הונא כל הנהנה מסעודת חתן ואינו משמחו עובר בחמשה קולות שנאמר קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה קול אומרים הודו את ה' צבאות ואם משמחו מה שברו אמר רבי יהושע בן לוי וזכה לתורה שנתנה בחמשה קולות שנאמר ויהי ביום השלישי בהיות הבקר ויהי קולות וברקים וענן כבד על ההר וקול שופר וגו' ויהי קול השופר וגו' והאלהים יענגו בקול. איני והא כתיב וכל העם רואים את הקולות אותן קולות דקודם מתן תורה הוה רבי אבהו אמר כאילו הקריב תורה שנאמר מביאים תורה בית ה' רב נחמן בר יצחק אמר כאילו בנה אחת מחורבות ירושלים שנאמר כי אשיב את שבות הארץ כבראשונה אמר ה': וא"ר חלבו אמר רב הונא כל אדם שיש בו יראת שמים דבריו נשמעין שנאמר סוף דבר הכל נשמע את האלהים ירא וגו' מאי כי זה כל האדם *א"ר אלעזר אמר הקב"ה כל העולם כולו לא נברא אלא בשביל זה רבי אבא בר כהנא אמר שקול זה כנגד כל העולם כולו *ר' שמעון בן עזאי אומר ואמרי לה ר' שמעון בן זוטא אומר כל העולם כולו לא נברא אלא לצוות לזה: וא"ר חלבו אמר רב הונא כל שידוע בחברו שהוא רגיל ליתן לו שלום יקדים לו שלום שנאמר בקש שלום ורדפוהו ואם נתן לו ולא החזיר נקרא גזול שנאמר ואתם בערתם הכרם גזלת העני בבתיכם: ישימא

מלכים יב

[פ] תוס' פירושין יח:
ד"ה ולא אחורי:

ס

פ"ה עליו

מלכים יח

הנהגות הבית

(א) גמ' ואלו דבר מנחה:
(ב) שם שנתאמר ונדעס
נדעס: (ג) שם חמשה
קא מחללין רבנן: (ד) שם
כאריה ישא כי כולא יתא
וימרדו כנים מים אלא
נמי דהענא: (ה) רש"י
ד"ה ירא ה' כלל ופוסק
אלה מנחת: (ו) ד"ה
אשר הלך וכו' מתן ומנח
פומח מלכא כליה לבי
(ז) ד"ה אחורי
וכו' מוקים לה אביי כלי
ואת למיד מנחת:
[סנה ל:]

[כשנת סס אר"ח שמעון
בן פזאי ועי' ברכות
דפ"ד דאמורא דרש"י קדושין
מנ: ד"ה בן עזאי]
מלכים יב

כשתי רשיות
כ"כ כרשי'
כעין יעקב

ס"ל ד"ו פ"ב

לקמן ס:

ר"ה ואמר

ונעמד

ס יא

בית אבא ר"ה
בית עצמא של
מחיים [ע"ל דף
נע. רש"י ד"ה
לוחב קמיה]
ס"ה תדא
מייא חזייה
א"ל כדו [ג']
הערוך כדורב]

ס ס

[לקמן ס:]

מלכים קמא

ס ס

ישימא לג

שמות יס

ס ס

ישימא לג

ס ס

קלמ יב ס

ולפי דעתי אין הפרישות הוא לפרש מן העריות בדברי הרב, אבל הפרישות היא המזכרת בכל מקום בתלמוד, שבעליה נקראים פרושים.

והענין, כי התורה הזהירה בעריות ובמאכלים האסורים, והתירה הביאה איש באשתו ואכילת הבשר וחינו, אם כן ימצא בעל התאווה מקום להיות שטוף בזמית אשתו או נשיו הרבות, ולהיות בסוכאי יין בזוללי בשר למו, וידבר כרצונו בכל הנבלות, שלא יזכר אסור שאסר אותם לגמרי, וצוה בדבר כללי שנהיה פרושים מן המותרות, אחר שפרט האסורים שאמרו (ברכות כב.): שלא יהיו תלמידי חכמים מצויין אצל נשותיהן בתרנגולין, ולא ישתמש בו אלא כפי הצורך בקיום המצוה ממנו. ויקדש עצמו מן היין במעוטו, כמו שקרא הכתוב (במדבר ו ה) הנזיר קדוש, ויזכר הרעות הנזכרות ממנו בתורה בגוף (בראשית ט כא) וכלוט (שם יט לג). וכן יפריש עצמו מן הסממא אף על פי שלא הזהירו ממנו בתורה, כמו שהזכירו (תגינה יח): בגדי עם הארץ מדרס לפרושים, וכן שנקרא הנזיר קדוש (במדבר ו ח) משמרו מטמאת המת גם כן. וגם ישמור פיו ולשונו מהתנאאל ברכיו האכילה הנאסרת ומן הדבור הנאסר, כענין שהזכיר הכתוב (ישעיה ט טז): וכל פה דבר נבלה, ויקדש עצמו בזה עד שיגיע לפרישות מה שאמרו על רבי חייא שלא שח שיחה בטלה מימיו.

באלו ובכיוצא בהן באה המצוה הזאת הכללית, אחרי שפרט כל העברות שהן אסורות לגמרי, עד שיבאם בכלל זאת הצוה הנקיות בגידיו וגופו, כמו שאמרו (ברכות נג): והתקדשתם,

טוב ירושלם

ולפי דעתי אין הכונה של פרישות זו לפרוש מהעריות כדעת רש"י, אלא הפרישות היא זאת הנזכרת בכל מקום בתלמוד, שהמתנהגים בה נקראים פרושים.

וההסבר כך. התורה אסרה עריות ומאכלים מסויימים, והתירה את החיבור של איש ואשתו, ואכילת בשר ושתיית יין. ומכיון שכן, יכול בעל תאוה להתיר לעצמו להיות שטוף בזמית אשתו או נשיו הרבות, ולהיות זולל וסוכא, ולדבר כרצונו בכל הנבלות, שהרי דברים אלה לא נאסרו בתורה, כך שיהיה נבל ברשות התורה.

לכן בא הפסוק הזה, אחרי שפרט את האיסורים שאסרם לגמרי, וצוה צווי כללי שנהיה פרושים מותרות, כלומר, שהאדם ימעט במשגל, כמו שאמרו בגמרא (ברכות כב.): שלא יהיו תלמידי חכמים מצויים אצל נשותיהם בתרנגולין, ולא ישתמש בו אלא כפי הצורך לקיום המצוה, ויקדש עצמו מהיין ע"י שישתה ממנו רק מעט, כמו שהפסוק קורא לנזיר קדוש (במדבר ו ה). ויזכור את התוצאות הרעות של שתיית היין הנזכרות בתורה אצל נח (בראשית ט כא) ואצל לוט (שם יט לג).

וכן יפרוש מהטומאה, אעפ"י שהתורה לא אסרה לנו אותה, כמו שאמרו בגמרא (תגינה יח): בגדי עם הארץ מדרס לפרושים*, וכמו שהנזיר נקרא קדוש גם מפני שהוא נזהר מטומאת המת.

וכן ישמור את פיו ולשונו מלהתלכלך ברכיו האכילה הגסה ומהדבור המאוס, כמו שהפסוק מזכיר: וכל פה דובר נבלה (ישעיה ט טז), ויקדש את עצמו בזה עד שיגיע לפרישות שאמרו על רבי חייא שלא שח שיחה בטלה מימיו*.

על דברים אלה וכיוצא בהם הפסוק אומר, אחרי שפרט את כל העבירות האסורות לנו לגמרי, צווי כללי זה, עד שנכלל בו גם הצווי להזהר בנקיות הידים והגוף, כמו שאמרו (ברכות נג): והתקדשתם, אלו

פני ירושלם

מדרס, אב הטומאה לטמא אדם וכלים כמדרס הזב, אמרוהו על רבי אליעזר ורבן יוחנן בן זכאי, והרמב"ם לפרושים, לאוכלי חוליהם בטהרה. (רש"י שם) (כהל' דעות ב ד ובפירושו לאבות א טז) כתבו על רב. מימיו, לא מצאתי זאת על רבי חייא, ובסוכה (כח.) (הרח"ד ש)

נכח ביהמ"ד
התורה
רש"י
התורה

אלו מים ראשונים, והיה
פי שאלו מצות מדבריהם,
מהמון בני אדם שהם מל
זה דרך התורה לפ
ומתן שפין בני אדם, לא
הקשר והטוב (דברים ו יח).
חבריו, כאשר אפרש (שם)
המלאכות בלאו והפרישות
השם.

ומעם הכתוב שאמר: כי
קדושים. והנה זה כענין
התורה (פסוק ג), כי שם
שבתתי תשמרו, כי שם
(שמות כ ח) ענין שניהם.

מים ראשונים. והייתם קדושים
הם מדברין, עיקר הפסוק בא
המלכלכים עצמם במותרות וזו

וכן הוא דרך הפסוק ל
הדינים של משא ומתן שבין
אומר באופן כללי: ועשית
וכל מה שהוא לפני משורת
וכן אצל השבת הפסוק
כללי של "תשבות". ועוד א

כי קדוש א

וההסבר של כי קדוש
צווי זה הוא כמובן הרב

והפסוק מצוה: איש א

והוא אומר (שם) ואת
(שמות כ ח) את המובן של ש

והוא אומר אל תפג

בלאו, לא תעשה כל מלאכה
תשבות, שמות כג יב, לד כא.

כי קדוש אני ה' אלהיכם, ופ
קדושים בגלל זה.

של עשרת הדברות, אנכי ה' א

11

Visions of the Fathers - R' Abraham J. Twerski M.C.

ב/ז [ז] אף הוא ראה גלגלת אחת שצפה על פני המים.
אמר לה: „על דאטפתי אטפוק, וסוף מטיפיך
טופון.”

ing on the water. He said to it:
d others, they drowned you;
drowned you will be drowned.”

ays a person's profound sense of
of low self-esteem. Since this low
ound, there is an endless pursuit
money.

cess money as similar to compul-
is equivalent. The expression קל
is the necessary exertion in com-

a person to assume a position of
defends himself against feelings of
latter situation the person may
to control them. A truly humble
at assuming leadership, but when
sion. This is best exemplified by
e a leader, and then became the
ego will swing into action and do
will shirk responsibility. Like the
ated feelings of inadequacy may

eam was intact. He was therefore
ms of low self-esteem.

shnah say “He also saw a skull
is the antecedent that warrants

etier understood in context. The
os D'Rav Nassan is an expanded
in episode where Hillel encoun-
n the price of the wheat. “Two
et a second group of wheat mer-
rs a se'ah,” they said. “But just
me quality wheat for two dinars,”
sh Babylonian! Don't you know
s expended?” indicating that be-
grain, they charged more for it.
is comment on the floating skull,

to an extreme, it is harmful when directed toward others, especially in a teacher toward a student. An irascible teacher may stifle the student's desire for clarification, and he will be unable to successfully transmit the required knowledge. It is quite likely that the קצף, too, is a manifestation of low self-esteem, because the instructor with a fragile ego may interpret a student's question for clarification of what he said as indicating that he did not explain things adequately the first time around. He may take this as an indication that he is considered incompetent as a teacher. People with poor self-esteem are prone to interpret many things as negative reflections on themselves.

This leads us to the final portion of the mishnah. We occasionally see people who have an insatiable desire for wealth. There are billionaires who would not exhaust their vast wealth if they lived a thousand years, yet they persist in trying to increase their immense wealth as if they did not know where their next meal was coming from. For some reason, society does not see this as abnormal.

→ There is a story about a man who came to see a psychiatrist. “What is your problem?” the psychiatrist asked.

“I don't have any problems,” the man said.

“Then why have you come to consult me?” the psychiatrist asked.

“Well, my family insisted I must come to you,” the man answered.

“What does your family think is wrong with you?” the psychiatrist asked.

“They think that there is something wrong with me because I like pancakes,” the man said.

“That's absurd,” the psychiatrist said. “There's nothing wrong with liking pancakes. I like pancakes myself.”

The patient's eyes lit up. “You do! Then you must come to my house. I have crates and crates full of them up in the attic.”

Making enough pancakes for a meal is proper, and making a few extra to store in the freezer for another meal is perfectly appropriate. But when one collects crates of pancakes in the attic, one is obviously sick. We really should have the same attitude toward money, accumulating enough for our needs plus putting some away for a rainy day. However, if money becomes an end in itself, and one continues to amass more wealth than one can ever use, it really is as foolish as collecting pancakes.

When food is eaten for nutrition, it is healthy. If one eats excessively, beyond the body's nutritional needs, the food must be serving some other function. Invariably, for the compulsive overeater, food is a kind of drug. Much the same is true of an irrational appetite for money. In all likelihood, money has come to represent security, and just as the compulsive overeater finds security in food, so does the compulsive money hoarder find security in money, even when it

\$
Excessive
wealth

Story

Pancake
Collector

צ"ח לנגד עיניהם צלי מסך מזדיל כמזכר לעיל כמה פעמים ולכן דבריו הקדושים הם חיים וקיימים והם נחמדים ונדירים לעולם ולכן עפ"י הרוצ נאמר וידבר כו' לאמר ויאמר וכו' לאמר ר"ל שיכ"י נאמרים ונדירים לעולם וזהו פ"י לאמר ולכן כשהלויק לומד תורה ופוסק במצוותיו שיש להם דיבור ואמירה הק' שנאמר במצוה הבאה הוא מעורר הדיבור והאמירה בג"ל הנדבר והנאמר ג"כ בעת מפי הגבור' בג"ל ולזה רמזו חז"ל שהיו הדברים שמחים כיום נחיתתן מסיני כו'. נמצא כשהלויק מעביר ומקדש גופו מכל סיג וחללה שלא יהי חיו מסך מזדיל ואומר הדיבורים הקדושים ועושה מצוה הק' בפיו הק' והמעורר נמצא מדבק פיו בפיו של הקצ"ה כנ"י ח"ש א"ס חוליה יקר מזולל ר"ל שחוקש ותעביר עומך מכל החלואה שלא יהי' שום מסך מזדיל אזי כפ"י תהי' שהוא דביקות פא"פ כנ"י ח"ש ישקני מנשיקות פיבו: אמנם לפי"ז הי"ז לריק לומר קדושים תהיו גם אחס כי קדוש כו' או דה"ל קדושים היו אלא ע"כ שהפי' הוא קדושים תהיו ואעפ"כ אין קדושתכם דומה לקדושתו כי לריכים אחס להיות קדושים לפי צחינתכם וזהו הפי' תהי' לפי צחי' והווייתכם וזהו שהביא להמדייר לפרש ולומר יכול תהי' כמוני ור"ל שאתם אינכם יכולים להתדמות אלי כמ"ש חנ"י ה' השוכן בתוך עוממאות וכן כנ"ד אפילו בעמקי הקליפה הוא חיות הצורה כמ"ש ואחרי מהיך את כולם וזהו שאמר המדרש יכול כמוני ר"ל שאתם תכניסו עצמכם למטה חיו ח"ל כי קדוש אני ה' קדושתו למעלה מקדושתכם וע"ד שכתב הארז"ל בפסוק ועברתי בארץ מארים אני ולא מלאך ופי' הוא ז"ל שאפילו מלאך ה' מתעבה ומתגשש וחי נשקע בתוך הקליפה כו' משא"כ הצורה שולטת יח"ש א"ס אובלה ע"ש ע"כ קדושים תהי' כפרש"י ז"ל הו' פרושים כו' או

יאמר קדושים תהיו ולא נאמר היו כי ידע שנשמות ישראל הק' הם חלוצות מתחת כסה"כ. ואורייתא וקוצ"ה וישראל כולא חד ולכן הם לריכים ומוכרחים הם וכל אשר להם היינו הנילוצה הקדושים שיפלו חיו מהם בעמקי הקליפה וכן כל נילוצי הקדושה שבכ"מ לחזור ולהתעלות על ידם ועמדם לשורשם לשורש האחדו כמ"ש לא ידה ממנו נדח אף גם אחר כל העונשים של חיובת הקצר וגיהנם וגלגולים ואחר עונשים רח"ל עד שיצרכו ויתלצנו ויהי' ראויים לאור באור החיים וזה יוצן משאחז"ל לעולם יעסוק אדם בתורה אפילו שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה ומקשין העולם אימתי יבא לשמה מאמר שאומר לעולם יעסוק אדם כו' ולדברינו ע"י כי אע"פ שיעסוק שלא לשמה לעולם סוף כ"ד אחר כל הגלגולים והעונשים רח"ל שיעצרו עליו מוכרח הוא להתלצן ולהצרך מכל סיג וחללה עד שיכ"י הוא ות"ת שלמד ומלכותו שעשה יהי' מאירים ומזהירים לאור באור החיים כו' וע"כ אמרו בא לשמה ולא אמרו יעסוק לשמה או ילמוד לשמה שבאמת אפילו כי לא ילמוד ויעסוק ח"י כל ימיו לשמה עכ"ל ממילא בא לשמה אחר כל הלידוף והנכיון בג"ל עד שיכ"י ראוי לדבק באור השכינה שלא רמזו חז"ל צחינת לשמה כמ"ש ועמך כולם לדיקים לעולם ירשו ארץ ר"ל שמוכרחים לבוא למדרגת הדיקים מאירים ומזהירים ככוכבים עד שיתדבקו באור השכינה וזהו לעולם ירשו ארץ עליונה וגם צה יוצן מ"ש צמס' אצות ודע לפני מי אתה עומד ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון והקשר המפרשים וכי הוא נותן הדין כמ"ש החו"י"ע ולפ"ד ע"י שבאמת הוא צעלמו נותן הדין כי צעדו מלוכש צגוף העכור אינו מרגיש בחיובו וצנינוף הגדול שממנו נשמחו העבור' ע"י מעשיו המחוועצי

וגם מעטף צפניות וגילוח את תורתו ואת מלכותו שש לאחר פטירתו מה העולם מחומרות גופו אזי נחרחב ומימעלמו יתרא' כתמי נשמתו ו מעשיו צפניו יעידו ויאמר יח"ש צבקשה גדולה שיהי ויעצירו חלאתו וכתמי נשמתו אהב עתיד ליתן דין וצחשט שעיני שכל לו יכול לראות ולה וחלאת נשמתו העכורה צה ו צקול מר כמ"ש על רב עמדם צקול מר נורא צי עמדם סיכף א"ס של גיהנם ע"י מה חלוא כמ"ש לעיל צחריכות אשר לו עיני שכל ע"י החשוב וחרטה הוא מולא חיותו ש כי חרטה הוא לשון חקיקה חנוש וצבושה הגדול אשר י נידון צחש של גיהנם צחפאיו כל המצויים מחפאיו עתה צבושה הגדולה הוא צמקס וכשמצויים ממילא הוא פ גדולה וצודאיו מוחלין נמצא יכול לחקן ע"י עזיבה וזה מפני שכחו אז כן כחו פה העצירה צכחו והכנים כחו ע"י החשובה שהוא העזיבה מולא חיותו שהכנים צעבר לצעלי' לשורשם וע"י נפער ופשעיו הם יום ויום לא מארי דחושבנא כי צה ש ומחחרט ועושה לו דק צ צבושה הגדולה נפטר מן צ צקבלת כל אשר חמלא ידך ל כי אין מעשה כו' ר"ל כל צ צעוב"י צעודך צכחך וצכך ע"י החשובה וחרטה אשר גדול' הוא מחקן הכל משא אינו יכול לחקן צכחו פ

just as in
see there
degrees of
it, so
in person
ק' says
כ' was right
was right
ק' was
ק'

is not
obviously
highest
is also
completely
over, man
be like a
it but
at reach
is not

as be anything
except ק'.

קדושים האלה. כי הקדושה היא מדרגות
מדרגות, כמו שיש קודש וקודש הקדשים, וכן
בנפשות. ובדור המדבר נבדל אהרן להקדישו
קודש הקדשים, דאף שכל העדה היו כולם
קדושים כמו שאמר קרח, מכל מקום יש קדוש
בין קדושים גם כן, ואשר יבחר בו ה' הוא
הקדוש בין עדה כזו שכולם קדושים.
[ה] וכן הולכים המדרגות עד תכלית הקדושה,
שהוא קדושתו יתברך שלמעלה מקדושתנו,
שאי אפשר להיות כמוהו, כמו שאמר בויקרא
רבה [ס"ט כז]. מה שאין כן המלאכים, אף
שהם גם כן קדושים בתכלית, שהרי אין בהם
יצר רע ותאוה כלל, מכל מקום אפשר לבני
אדם להיות כמוהם. ולעתיד יהיו צדיקים לפנים
ממלאכי השרת, כמו שאיתא בירושלמי [פ"ו
רשבת ה"ט], והיינו כשיתבטל היצר הרע גם מבני
אדם, כמו שאיתא בסוכה [נב, א], ואז כל הנשאר
בציון וגו' קדוש יאמר לו. והך יאמר, דהיינו
שאחרים יאמרו כן, היינו מלאכי השרת, כי אז
יהיו בני ישראל לבד בעולם, דה' כד ינחנו
וגו', וקדושתם יהיה למעלה מקדושת
המלאכים, עד שמי שנחשב לנשאר ונותר
בירושלים יאמרו הם לו קדוש, שיהיה נקרא
ביניהם בשם קדוש סתם כפי ערך קדושתו

[ד] ונגד כלל האומות שבעולם נקראו כלל
ישראל כולם שקבלו התורה קדושים, וכמו
שנאמר קודש ישראל לה', כל אוכליו יאשמו.
ובין ישראל עצמן, נגד הני כריוני העבריינים
העוברים על דברי חכמים, נקרא המקיים דברי
חכמים קדוש. וזה טעם דאביי, אלא דלא ניחא
ליה לרבא להעמיד כן לשון המשנה, דלא דברו
מפריצים העוברים על דברי חכמים. ובין כשרי
ישראל נקרא קדוש מי שגודר עצמו עוד
במותו. ובין הגודרין עצמן גם כן יש מי שנקרא
קדוש ביניהם, כשהוא גודר עצמו ביתר שאת,
מה שאין כל הגודרין גודרים עצמן. וכמו
שאלישע נקרא איש קדוש בדרון של נביאים,
ורבינו הקדוש בין התנאים, ומפורש בשבת
וקיח, בן דשום תנא לא היתה לו המעלה והגדרת
הקדושה בשמירת הברית שהיתה לו, דאם כן
היה נקרא גם הוא קדוש יעויין שם.¹⁹ ובימי
דרכי היה קהלא קדישא שבירושלים שהיה רבי
אומר שמועות מהם, כיומא [ס"ט, א], שהם היו
בימי וקשישי מיניה כמבואר בבבלי [נז, א]
וברש"י ע"ש. כי היה באותו דור התפשטות
קדושה בישראל ובין כלל ישראל קדושים
הצדיקים והחסידים נתיחד לקדושה אותו קהל
קדושים שבירושלים. וזכה רבי להיות קדוש בין

Relat
ה' קדושה

Compare
to the
world,
Jews

Next
those
keep
ה' קדושה

Next
ה' קדושה

Leads
each

זכור דמסייע להרמב"ן,
ף לאביי שם רק המקיים
קדוש, וכמו שכתב הרב
נשות הלכה ד' דאיסורי
לא זהירי בהו עיין שם,
נלי עלמא לא שייך לקרות
דא רבה הנוכר לעיל לא
ראדובה גם הוא מסייע
שניה גדר ערוה, כל שגודר
בשם גדר היינו הגדרות
קדוש, שבוכל ופורש עצמו
בגדר שעושין לכרם חוץ
: זה לזכרם, וכדרך שאמר
: שם וגדר בה גדר, ברכות
גדר בה, שבת [טז, ב] גדר
ה' קדושה. ואין נקרא קדוש
: שם שם לזכרם, ולא
: שם שם על גוף האיסור
: שם דברי רש"י נראה על
א ביבמות שם במסקנא
בשל תורה מצד תחלת
מזהיר הש"י שהיה הדבר
מזה עליו, הוא בא לקדשנו
ה' קדושה על ידי זה

ק' means
additional
ק' קדושה

אות ג

באור.¹⁷ והביא ראייה מגזיר, שנקרא קדוש על
שם פרישותו, וכן כתב ראייה זו המהרש"א
בתדושי אגדות [יבמות כ, א] עיין שם. ובויקרא
רבה (פ' כד) איתא כשם שאני פרוש כך תהיו
פרושים, כשם שאני קדוש כך תהיו קדושים,
הוא הוא דכתיב קדושים תהיו, וכלשון זה גם
כן בתורת כהנים [ס"ט קדושים] על פסוק והייתם

[א] ומהו הקידוש במותר, אמרו בתורת כהנים
[ר"פ קדושים] קדושים תהיו - פרושים תהיו,
ופירש ברמב"ן על התורה שם דהוא מצוה בפני
עצמה, לפרוש מן המותרות ושלא יהיה נבל על
פי התורה, וכדרך שאמר [ברכות כב, א] שלא
יהיו תלמידי חכמים מצויים אצל נשותיהם
כתרגומים, וכן בשאר ענינים יעויין שם

How is
one
with
which
is
from

אם אדם רצו משה נחש נחש
אין שם - אפילו כלב או חמור
אין שם בעלמא, ובנשיכת הנחש
אין שם אדם כן מבית בו ככוונה.
ד' ומה דבר כללי שנהיה פרושים
ה' סתמלין, ולא ישמש אלא כפי
דבר העצם הנזכרות ממנו בתורה
ה' כפי שם הארץ מדרש לפרושים,
ל' מזה האכילה הגסה, ומן הדבור
כ' שאמר על רבי חייא שלא שח

19. שבת קיח, ב: "אמר רבי יוסי: מימי לא נסתכלתי במילה שלי. איני? והאמר ליה לרבי: מאי טעמא קרא לך רבינו הקדוש? אמר להו: מימי לא נסתכלתי במילה שלי. (רש"י: ואם כן לר' יוסי נמי הוה ליה למיקריה רבינו הקדוש) - רבי מילא אחריתי הוה ביה - שלא הכניס ידו תחת אבנטו."
20. ויקרא רבה פרשה כד: "קדושים תהיו, יכול כמוני? ת"ל: כי קדוש אני, קדושותי למעלה מקדושתכם."

הרב מפלונסק בסופו, בכבוד אנשי משפחתו קודש, שפעם זכו אל הרב הקדוש הגביר ביתו כמה ימים. וטרם הפרדו, אם להאריך ימים ולכא לעניות, ק סופו; או בנים לא טובים? ד חמישים ושנים או חמישים שנים רצופים עד יום מותו לא

הנאמרין אצל קצב אחד שלא אם איננו שוחט ובודק, כי יש ק שיש דר זה כשני פרסאות דן עד כי יבא השוחט ובודק. דב ישחוט לו הבהמה, וישלם ש: אעשה רצונך. אבל בקשה לביד עשרים ר"כ, והוא דבר לוח ל סך הנזכר, ובעוד ימים נ ותי נוסע על הכפרים עבור הבהמה פני ענתה בי, כי ברוך די. אמר לו הקצב: לדבר הזה אפי מכיר את מעלתו, ואיך עשרים ר"כ לאיש אשר אינני

הנך מה שאתה מוציא מפיו! י - יען כי אינך מכיר אותי, ואם היה מזדמן אחד שאינו משכר השחיטה, והיה שוחט שלום מאכיל טריפות לישראל שנים וכל כסף שלא להחזיר. ש שכל להקין. ואז החזיר הרב

הקדוש את הקצב למוטב, שמעתה לא יעשה מעשה כזאת. וגילה לו, כי הוא איננו שוחט ובודק, ורק רצה להעבירו מדעתו — דעת קלה זה.

שיחות ומאמרים מתוקים — ממנו הקדוש, מפי ספרים וסופרים, מה שלא בא בספריו הקדושים — הקדושת לוי קמא, ותנינא, וקדושת לוי שעל פרקי אבות, ועל משניות.

מ. כתב לי ידיד נפשי, מחותני הגאון החסיד מפלונסק הנזכר: פעם אחת אמר הגאון הקדוש מבארדיטשוב בתפלתו: 'ותן לכל איש ואיש די מחסורו וכו', ולא יצטרכו עמך ישראל זה לזה ולא לעם אחר. עמד וצעק בזה הלשון: מה רע יש בזה, אם יבא קאזאק לחנותו של ישראל ויקנה ממנו סחורה בעד כמה מאות רובל כסף?

אכן הכוונה, כי מביאין את האדם לדין בעולם העליון, ונמצא שחטא. אז מביאין אדם אחר שחטא יותר, והראשון צדיק נגדו. וכן הלאה, עד הרשע האחרון. אז מביאים מעם אחר, וממילא גם הוא צדיק נגדו. וזה 'לא יצטרכו וכו' זה לזה ולא לעם לאחר' — רק להיות צדיק וטוב מצד עצמו. ודברי פי חכם חן.

מה. עוד כתב לי הגאון הנזכר בשמו: פעם אחת יצא הרב הקדוש החוצה קודם פסח, וראה איך הנשים עומדים ומנקים את הכלים להגעלה ברוב עמל וטורח, ובחומרות יתירות וזהירות. אמר בדרך צחות: שזה כוונת ה'יהי רצון' שאומרים בתקיעת שופר: המלאכים היוצאים מקשר"ק וכו'. קשר"ק נוטריקון: קראצין; שאבין; ראבין; קאשערן. ודברי פי חכם חן.

מ. עוד כתב לי הנזכר לעיל, בשם ספר 'חמש ידות' בחידושי תורה לפרשת שקלים. וזה לשונו: אמר הצדיק וכו' מבארדיטשוב בראש השנה: רבונו של עולם! שישים רבוא אותיות התורה — הם שישים רבוא נשמות ישראל. ראה כי מהתורה שלימה אסור למחוק אות אחת כדי לפסלה, מה שאין כן אם התורה מחולקת לחומשים

וודאי אומר לנפשו נחש, כי לפי השגתו אין עוד שום ענה ותחבולה להציל את נפשו משחת, אבל בדעתו תהומות נבקעו, ואף לכאורה אם התהום נבקע יותר ממילא הוא יותר בעומק השאול והוא נאבדון רח"ל, עכ"ו בהתעטף עליו נפשו ומצטן שאול שעתו אל ד' שיציל נפשו מני שחת ולאור באור החיים, גם משם נלמח קרן הישועה, וכמו"ש יונה הנביא (יונה ב', ג') מצטן שאול שועתי שמעת קולי, שחסדי ד' לא תמנו, כי לא אבד עצות הוא. וכמו שאמר אאמו"ר זללה"ה בשם הרה"ק הר"ש מבעלז זללה"ה עה"כ (ש"א ב', ו') מוריד שאול ויעל, כשהקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו רוצה להעלות למעלה מי שנפל ח"ו לעומק השאול והוא בעומק האבדון שאין עוד מדריגה פחותה אחריו, מה עושה הקב"ה מוריד שאול, ר"ל משפיל ומעמיק השאול עוד יותר, ויעל, וממילא הוא עולה למעלה כי אינו בדיוטא התחתונה כמקדס וכמאה"כ (תהלים ס"ח, כ"ג) אומר ד' מבצן אשיב אשיב ממזלות ים, כי בחסדי ד' חושב עזות ותחבולות לכל חי ולהשיב נפש הישראלי אף ממזלות ים, ואף שלפי דעת האדם נדמה שנגזר מארך החיים, כי לא כמחשבותיכם מחשבותי ודרכיכם דרכי נאום ד'. והבד"ד ברי' שפילה בר שטיא עוצר ושב בעולם, ורוצה להשיג ולהבין מהות הבד"ה שהוא בלתי בעל תכלית. וזה דחו"ל וחושך ע"פ תהום שהחשיכו עיניהם, באומרם לנפשם הדינו וראו מכאוביכם, כי לפי מעשיכם המקולקלים אתם בעומקא דתהומא, וטמאו כל השמיים, שהיו מעציבים ומשפילים אותם עדי ארך צטענותיהם הארורים, עד שהי' נוגע בנפשות ישראל והאמינו בהם, כי צנפילה נחא לי' דליקני וטמאו כל מחשבות ישראל, וכשגברו מלכות בית חשמונאי ונאחז, לאחר שהאיר להם הקב"ה עיניהם בצחי' כי אתה תאיר נרי (תהלים י"ח, כ"ט), והיו רואים בעינא פקיעא

בעין השכלי רוממות ד', שהוא היחיד ומיוחד המסבב כל הסיבות וד' פעל כל זאת, ומנהיג העולם כולו למעלה מהטבע ומהשגת הנצח, אז ידעו והבינו שגם הנצח המלחמה הי' שלא עפ"י הטבע, כי היו גבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים ועפ"י דרך הטבע מי נוצח את מי, בדרך, ר"ל שהם בדרך א"ע ומחשבותם איך לפנות ולנקות את מחשבתם מכל שמץ ודופי, ולהעלות ארוכה ומרפא לתחלואי נפשם ולנגעי לבבם, ומלאו פך אחד של שמן, לסלק ולצטל כעפרא דארעא כל החקירות והפלסופיא הארוכה וכל מחשבותם ההגלים, אשר אין בהם לא שיג ולא שיח והוא כמוך אשר תדפנו רוח, רק להאמין באחד יחיד ומיוחד באמונה שלימה שהוא עשה ועושה ויעשה לכל המעשים למעלה מהטבע, ואז ידעו והבינו שכל המלחמות וגם מציאת הפך והכרה בהפך שלא נגעו בו הכל הוא מד' שלא עפ"י הטבע, וידעו וזו הי' עיקר הנס שזכו בזה להעלות ארוכה ומרפא לתחלואי נפשם, נמצא עיקר הנס הי' צלילה הראשונה:

וזה באור מאמרם ו"ל (נדה ל"א). אפי' בעל הנס אינו מכיר צניסו, היינו שאינו מכיר ויודע עד היכן מגיע לו הנס, שהנס הוא עוד גבוה למעלה מהשגתו. ומי שנפל ונלכד ח"ו ברשת היצר ובהשכלה הארוכה ובחכמתם הטמאה שמקרוצ באו והפיצוה ע"פ תכל, ואח"כ כשמתעורר בקרצו הניצוץ אלקי, ומתבונן בשכלו כמה גרם בחטאו המר ולצו נגזר לגורים, וחושב עצות ותחבולות איך להמלט נפשו מיקוד אש, כי רוח היהדות מתנוסס עוד צמו, והשצ"צ זיקי רשפי אש שלהבת יה עוד לא נכבו, עצתו אמונה הכנעה, להכניע עצמו להכלל ישראל ובכח הכנעה האמימי יוכה לראות ולדעת רוממות הש"י, כמו שאמר דהע"ה (תהלים קל"ח, ו') כי רם ה' ושפל יראה, השפל רואה רוממות ד' כי הוא המשגיח על כל

ראל וכו' אומרת להם לכם חלק באלקי ישראל, צנחות ס"ד:) ארור מי חכמת יוונים ופלוסופיא פ הכל, וכי הכל הוא וצטבע, וכל תהלוכות הטבע, ואין שום דבר עלה מהשכל ומחפיקת מערכת ומהמדות, ומאד זוגות רוח והתלוצצו עיניהם של ישראל לבל פקים שהכל הוא מאתו ולא מצלעדי שמיא לא על קרן השור, היינו דעת ולא צינת אדם רם ד' למעלה מהעולם כ"ו בלב נפשות ישראל שה כל מחשבות ישראל, וטמאו כל השמיים, ו"ה:), וממילא נתקלקל ס עד שהפגם הי' נוגע צעיונו ופוסק על שתי ול ח"ו ברשת המינות, מקור מחצבתנו ושורש ימים בני מאמינים, חוב ולהשריש ולנטוע בלבבנו פשוטה שלימה ותמה, צנחתו שהוא המהוה כל ומשדר מערכת הטבע, ה אפילה עומדת בדעת בין מהות התמים דעים כי לפי השגת שכל אנושי ולות ים, ובפרט היורד עצמו שטובע במזלות ים וודאי

lower
the
to
us

"כחש" מחמת הכרע דעתם או מחמת פחד ולא ענין קבלת צוויי ה'.

בטח בדד" ענין רוממות וגדלות, ועכשיו גרם החטא ו"בדד מושבם" שנעשה ענין בזיון כדכתיב "איכה ישבה בדד".

(לג,כט) אשריך ישראל מי כמוך עם נושע בה' מגן עזרך ואשר חרב גאותך ויכחשו איביך לך ואתה על במותימו תדרך. [ויעל משה מערבת מואב וגו']

הנה דברים אלו הם חתימת נביאותו של משה רבינו, ובוודאי בדיבוריו האחרונים לישראל הודיעם ענין נשגב שעל ידו יכירו וידעו בני ישראל תפקידם וחובתם בעולם, ענין שיתמצה ויכלל הבריה התיכון של כל נביאותיו, וצריך ביאור איזה ענין מיוחד יש בברכת "ואתה על במותימו תדרוך"?

ונראה שהעבודה המיוחדת לישראל מתחילה במקום שנגמרת העבודה של כל מין האנושי, וכמו שמצינו אצל אברהם אבינו שאמר לו הקב"ה קודם מצות מילה (לך יז,א) "התהלך לפני והיה תמים", שאחר עבודת ה' בדין בן נח הרבה שנים והגיע לשיא הפסגה של מדרגת "אדם" בעבודת דרך ארץ שקדמה לתורה (עי' תנא דבי אליהו פרק א), אמר לו הקב"ה "והיה תמים" שעכשיו מתחילה עבודה שעל ידה יהיה תמים דהיינו עבודה בתור ישראל, שבמקום כלות עבודת שאר בני אדם, שם התחלת עבודת האיש הישראלי.

ובמדרש (שוחר טוב תהלים קיד) א"ר אבא בר אחא בשם רבי חנין כאדם השומט את העובר ממעי בהמה כך הוציא הקב"ה את ישראל ממצרים שנאמר (ואתחנן ד,לד) "או הנסה אלקים לבוא לקחת לו גוי מקרב גוי" כענין שנאמר (ויקרא א,יג) "והקרב והכרעים", ע"כ. והפירוש בזה הוא שבצאת ישראל ממצרים כבר היה מצרים נחשב ל"גוי", שנתוספה להם איזה חשיבות ע"י שראו מעשי ה' ונפלאותיו אשר עשה בעבור ישראל, ואחר

(לג,כט) אשריך ישראל וגו' ויכחשו איביך לך וגו'.

אולי יש לפרש ענין המעליותא בכחש האומות לבני ישראל עפ"ד הרמב"ם סוף פ"ח מהלי מלכים שרק אלו המקיימים ז' מצוות מחמת קבלת משה רבינו נחשבים לחסידי אוה"ע שיש להם חלק לעוה"ב, אבל העושים מחמת הכרע דעת עצמם אינם מחסידי אומות העולם, עיי"ש. ולכן אז יאמרו הגוים שהיו אויבינו מקדמת דנא שירצו לקיים המצוות מחמת הכרע דעתם והשגת שכלם, אבל קיום ז' מצוות זה ל"כחש" תחשב שהרי קיומם אינו מחמת צווי ה'. והיינו (תהלים פא,טז) "משנאי ה' יכחשו לו" שגם הם ישמרו ז' המצוות, "ויהי עתם לעולם" פי' שבאמת שמירת ה' מצוות - באיזה אופן שהיא - מוסיפה תיקון ביישוב העולם בלי רצוח וגנוב וכיו"ב, ולפיכך גם להם מגיע שכר טוב, אלא שכיון שקיומם רק מחמת השגת שכלם ולא מחמת שצוה הקב"ה בתורה שהגוים יקיימו ז' מצוות שלהם על כן לא יתכן להם כי אם שכר טבעי "ויאכילוהו מחלב חטה", כדברי מרן רש"י הירש זצוק"ל בפירושו לספר תהלים ש"ויאכילוהו" לשון נסתר שהכוונה על העמים, שהקב"ה יאכילם "חלב חטה" פי' כל טוב העולם על פי חוקי הטבע, אבל "מצור דבש" פי' הנהגה למעלה מדרך הטבע - אני ה' "אשביעך" לשון נוכח דהיינו לישראל.

ואמר משה רבינו "ויכחשו אויביך לך", שמחמת תוקף ועוז של בני ישראל יצמח טובה לכללות העולם דהיינו שישמרו האומות ז' המצוות, על אף היות קיומם מכה בחינת

אשר יעשה אותם האדם וחי בהם. ודרשו רז"ל (וימא פה:) ולא שימות בהם. יש לפרש בזה בדרך רמז על דרך דאיתא בגמרא (וימא עב:) ושמתם וכו' זכה נעשה לו סם חיים לא זכה וכו' ופירוש המהרש"א ז"ל אם לומד שלא לשמה מתהפכין האותיות תם מסופו לראשו ח"ו ואם לומד לשמה אזי מכניס הא' שהוא אלופו של

עולם בתוך אותיות תם ונעשה אמת ונעשה לו סם חיים כי אמת הוא חיים, וזהו שמרמוזו אשר יעשה אותם האדם וחי בהם היינו שיעשה לשמה ויהיה נעשה לו סם חיים כנ"ל ולא שימות בהם ח"ו כנ"ל רק שיכניס הא' שהוא אלופו של עולם, וזהו אני ה' ויעשה אמת וחיים והבן.

פרשת קדושים

קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם. ודרשו רז"ל (ויקרא רבה כד. ט) יכול כמוני תלמוד לומר אני ה' קדושתו למעלה מקדושתכם, והנה זה תמוה האין יעלה על דעת שום אדם להיות קדוש כה' אך ארמוז מעט במוסר השכל כי גלוי וידוע כי קדוש נקרא חכמה וכמו שכתוב (וימיה ב. ג) קדוש ישראל לה' ראשית תבואתה וגו' ותרגום של בראשית בחוכמתא נמצא ראשית נקרא חכמה וכתוב קדוש ישראל לה' ראשית וגו' נמצא קדוש הוא בחינת חכמה והחכמה היא חיות כמו שכתוב (קהלת ז. יב) החכמה תחיה בעליה וקודשא בריך הוא ברא העולם בחכמה כמו שכתוב (תהלים קד. כד) כולם בחכמה עשית, וכן צריך כל אדם להידמות לקונו לעשות כל מעשיו בחכמה וחיות שיהיה מעשיו חיים כמו שעשה הקב"ה, אך לפעמים יכול האדם לטעות כי חכמתו עמדה לו ואין צריך לסיוע מן השמים ועל זה הזהיר הכתוב אל תאמר (דברים ת. יז) כחי ועוצם ידי דהיינו חכמתי עמדה לי כי כח היא חכמה אותיות "כח מה" ותשובתו בצדו כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל ותרגומו ארי הוא יהיב לך עצה למקני נכסין וכו' עד כאן, כי באמת הקב"ה הוא כח כחו וחכמת חכמתו וכמאמר אליהו ז"ל (נפחת אליהו חקוני זוהר חקון א) וכד אנת תסתלק מינייהו אשתארו כלהו וכו', וזהו שמרמוז הפסוק קדושים תהיו פירוש חכמים תהיו וחיים שיהיה חי לגבי חי, יכול כמוני פירוש ואם תרצה לומר שאתם חכמים בחכמתכם והחכמה שלכם היא כמו שכתוב כחי ועוצם ידי וכמו שאני בראתי הכל בחכמה ולא הוצרכתי לזולת גם אתם כמוני לזה אמר כי

קדוש אני פירוש קדושתו למעלה מקדושתכם הקדושה שלי וחכמתי הוא למעלה מקדושתכם וחופפת עליכם תמיד ובלעדי חכמתו יתברך לא ירים חכמתכם ידו ורגלו רק קדושתכם יהיה מרכבה שיהיה קדושתו תמיד למעלה וחופפת על קדושתכם והמשכיל יבין.

ועוד ירמוז בזה יכול כמוני. היינו כל אדם יכול להיות קדוש כמו השם ברוך הוא כביכול כי הנשמה הוא חלק אלוה ממעל ויכול להיות החלק ככולו שזהו התכלית הגמור, ומנא לן זה תלמוד לומר אני ה' קדושתו למעלה היינו מה שקדושתו נחלה למעלה הוא רק מקדושתכם שכביכול ישראל במעשיהם הטובים נותנים כח וקדושה בפמליא של מעלה, והוא שאמר הפסוק אני ה' היינו מה שאני ה' הוא מחמת אלקיכם שהוא אלקיכם אלקי ישראל, והמשכיל יבין כי יש בזה דברים עמוקים ונסתרים.

אף תפנו אל האלילים. ודרשו רז"ל (שבת קטט.) אל תפנו אל מדעתכם, יש להבין זה על פי שאמר **אף** זללה"ה על פסוק וסרתם ועבדתם אלהים אחרים פירוש וסרתם תיכף כשסר האדם מדביקות מחשבתו בהש"ת ועבדתם אלהים אחרים אזי עובד אלהים אחרים יחשב חלילה, הגם שדבריו צריך לפני ולפנים מכל מקום לפי קט שכלי אבאר בקיצור כי האדם העובד ה' בכל דרכיו ומקיים (משלי ג. ו) בכל דרכיך דעהו שעושה הכל בדעת כמו אכילה ושתייה ושינה ודיבוריו עם העולם בכדי לקרוב או בכדי להסיר ממנו העצבות או בכדי פרנסתו להחיות את נפשו בכדי שלא ימנענו מלעבוד ה' ואם הוא עושה זאת בדעת אזי הכל נעשה עבודת הקודש

וכמו שאמרתי כבר שהם על טהרת הקודש והם הב על (תהלים א. ג) ועלהו לא יב של תלמידי חכמים צדיקן היא תורה והנהגה ישר למצוא בכל דבריהם חכם מעשיו חלילה שלא בדת כבהמות נדמה אף דבר דברי שטות ולאולת יתע המגיד המנוח מו"ה דוב יעשה בדעת (משלי יג. טז) גשמיות ואפילו ערמה ש קונו כמו אביגיל, וכסיל עושה דבר פרישות וקדוש פי שהוא דבר מצוה וחכ שאכלו פסחיהם וכו' צי נקראו רשעים כמו שקרא ע"ה בספר משלי כל ו וארילים כי אין אדם וגו הוא ממש להיפוך כנ"ל, הדעת האין הוא מעלה ולחכמה יחשב ושורש ד כי הכל הוא לבוש הש קדושות אשר ידרו מכ אותם לשורשן, והוא שא פירוש אל מדעתכם הי עצמכם מן האל כי אם מדביקות המקום ברוך ו כמו שאמר **אף** זללה אלהים אחרים כנ"ל, ומ השכינה כביכול רחמנא עולם תהיה ללוים כי על ולוים הוא לשון חיבה ופוד האלילים הם חשוב והיינו דברים הבנתי מאמר תנא דבי שלעתיד לבא יהיה של הגוף כי האכילה תבלע המן שאכלו ישראל כמו דעה והמשכיל יבין. וברמך לא תעולל ו לפרש בזה על דרך רמ

יפה נותן להם המלך הקדוש
סעדו כנ"ל במשל.

אמה אשר מרגישין בנפשו
פנימית, ומתעוררים בעצמם
בדולה, כי נפשותיהם קרובים
ל העליון, והשמחה נוגעת
ב התעוררות השמחה בלצב
ולשיר לפניו בשירות ותשבחות
ג. והכל עבור שגדולה המלך
ד. מאוד, בדרך קרובי המלך
ה. יתרבה ויתגדל ויתרומם
המלך מלך מלכי המלכים
הוא בהעדפה יחירה ברעוא
וירוש רעוא דרעוין אשתכח,
ז. הקדוש ברוך הוא שיתרבה
ה על ידי פעולת ישראל
רעוא דרעוין אשתכח, שרלונו
ת. חדוה ורעוא משתכח
ורבה למעלה על ידי רעוא
שלמטה, וכן הוא באמת עתה
השמחה הגדולה ורעוא על ידי

זית הוא שנתגדל השמחה
ס. כל כך, שלא לצד ששמחתם
עורר חדוה ושמחה ולהתעורר
ל. אלא אף עצמו של יום
ותשוב בעיניהם למאוד, לומר
שקוינהו מלאנו ראינו, והיום
ז. אותם עד מאוד, בצחינת
ד. זה היום עשה ה' נגילה
א. דוגמת הקרובים מאוד אל
ל. ומשפחתו הקרובים אליו,
א. הוא יום גילה יום רנה יום
על שזכו ליום זה, ומהותם

נשחנה למעליזתא להיות נקראים אוהבי
וקרובי המלך, והשמחה בעצמה מתגדל
במקור לצב עם היום הזה למאוד, עד אשר
יבואו לביטול המציאות, וגשמיותם נפסק
מכל וכל, כי אור השמחה ההוא בוער בלצב
כרשפי אש, ואינם מרגישין כלל אם הם בגוף
הגשמי או לא, והכל מחמת שנתעלה אורם,
במה שנשחנה להם יום זה מיומים להיות
נעשין אוהבי וקרובי המלך.

וע"פ פי זה יבוארו המקראות שהבאנו
למעלה, ובתחילה אמר אך את
שבתותי, למעט אחא, לומר שהוא מדבר
בצחינה הראשונה, שהוא הפחותה בשלש
כתות הנאמרים, שהוא רק את שבתותי
תשמרו, שתשמרו אותם עבור שהמה
שבתותי, רונה לומר שבתים שלי, יום שבתה
וניחא וחדוה ושמחה שלי, ורלוי בזה כמה
שאתם מתקבצים ומתאספין יחד להיות בעת
שמחתי, וריח ניחוח לפני בזה מלך רוב עם
הדרת מלך. ולכן אמר שבתותי לשון רבים,
לרמו על שתי שבתות האלו, אחת שמחת
המלך יום גדולתו, והשנית שהוא שמח בזה
בישראל אשר המה ישמחו בו, ומגלים דעתם
שניחא להם וחפיעים בשמחת וגדולת המלך.
וכבר כתבנו (בחלק הראשון שם) שהתעוררות
השמחה הללו בא לו לאדם מצחינת הנשמה
יחירה הניתן לכל אדם בשבת אף לפחותי בני
ישראל עיין שם. וזה כי אות הוא בניי
ובניכם לדעת כי אני ה' מקדשכם, שדרשו
רז"ל (ביצה ט"ז ע"א) מזה שישראל יורשין
בשבת בצחינת הנשמה יחירה הזו כמו
שכתבתי שם, וזה הכל נמצא ומתעורר אף
בצחינת כת הזו.

ואחר כך אמר הכתוב ושמרתם את השבת
כי קודש הוא לכם, מורה נגד צחינת
הכת השניה, אשר מלך קורבכם אל המלך
המה באין לעורר עוד חדוה ושמחה ביותר
לפניו, על ידי מה שפומחין בדברי שירה
ועושין מעשה זמרה נאה, ומגדל שמחתי
וחדותי על ידיכם בצחינת רעוא דרעוין
אשתכח כנזכר, ומרגישין שמחה עצמיית
בלצב, לעורר חדוה בכנור וקול זמרה לפני
המלך ה', למולס מראה הכתוב כאילו כביכול
הקדוש ברוך הוא מדבר עם ישראל, ואמר
ושמרתם את השבת בצחינה זו עבור כי
קודש היא לכם, שהקדושה נוגעת בחן
פנימיות אמתיות בלצבם, לאשר היוחסם
בצחינת ריעי וקרובי המלך. ועוד יאמר
בצחינת כת הזו, כי קודש הוא לכם, כלומר
שקדושתו בשבת שייך הוא לכם, כי על ידיכם
מתעורר יותר הקדושה והחדוה כאמור.

ובענין זה שמעתי מפה קדוש אדומ"ר
הרב החסיד האדרי המפורסם
קדוש ע"יון מוהר"ר יחיאל מיכל זצוק"ל
זי"ע וע"כ ישראל, שפירש מאמר חז"ל
במדרש (ויקרא רבה כד, ט) על פסוק (ויקרא
יט, ב) כי קדוש אני ה', קדושתו למעלה
מקדושתכם, ודבריו נפלאו כי מה זה בא
ללמדנו שקדושת ה' גדול מקדושת ילוד
אשה אשר מעפר יסודו, ומי הוא אשר לא
ידע את זאת. ואמר בפירושו, קדושתו
למעלה, כלומר הקדושה שלי למעלה, הוא
רק מקדושתכם, כפי שאתם מקדישין אותי
למטה כך שמי מתגדל ומתקדש בשמי מרום,
בדרך הכתוב (תהלים סח, לה) תנו עוז
לאלהים, ודברי פי חכם חן, ואפשר שהיתה
כוונתו על צחינת עת ושעה הזו ובצחינת כת
הזו.

מִשְׁנָה רֹאשׁ חֹשֶׁן פָּרָק שְׁנִי צְדִיקִים קו

מִשְׁנָה ז'. רֹאשׁ בֵּין דִּין אוֹמֵר מִקְדוּשׁ, וְכָל הָעַם עֹנִים אַחֲרָיו מִקְדוּשׁ מִקְדוּשׁ. בֵּין שֶׁנֶּרְאָה בִּזְמַנּוֹ בֵּין שֶׁלֹּא נֶרְאָה בִּזְמַנּוֹ מִקְדָּשִׁין אוֹתוֹ. רַבִּי אֱלֶעָזָר בַּר צְדוֹק אוֹמֵר, אִם לֹא נֶרְאָה בִּזְמַנּוֹ אֵין מִקְדָּשִׁין אוֹתוֹ, שֶׁכֹּבֵר קִדְשׁוֹ שָׁמַיִם.

הָרֹאשׁ וְהָרֹאשׁוֹן רִישָׁא דְכָל רִישֵׁין, וְרֹאשׁ לְבִידֵי שֶׁל מַעֲלָה, וְהוּא כְּבִיכּוֹל כְּשֹׂאוֹמֵר לְפִמְלִיא שֶׁל מַעֲלָה מַה זֶה וְעַל מַה זֶה וּמַהֲיֵכֵן בֹּא הַקְדוּשָׁה הַגְּדוּלָּה הַזֶּה שִׁישׁ בְּמִרוֹם וְהוּא רֹאשׁ בֵּית דִּין אוֹמֵר מִקְדוּשׁ, שֶׁכְּבִיכּוֹל הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ אוֹמֵר לְפִמְלִיא דִּילִיהּ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵלָה מִקְדוּשׁ, מַה זֹאת הַקְדוּשָׁה הַגְּדוּלָּה וּמַהֲיֵכֵן בֹּא, וְהֵן מְשִׁיבֵין לוֹ, וְכָל הָעַם עֹנִין אַחֲרָיו מִקְדוּשׁ מִקְדוּשׁ, רִצָּה לוֹמַר שֶׁהַקְדוּשָׁה זֹאת בֹּא, מִלְּמַטָּה, מִמָּה שֶׁכָּל הָעַם יִשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים עֹנִים אַחֲרָיו, דְּהֵיִינוּ מִהַעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהוּא הָאֲחֵרוֹן וְהַתַּחְתּוֹן בְּמַדְרָגָה לְנֶגֶד הָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, וּמִשָּׁם עֹנִים וְאוֹמְרִים מִקְדוּשׁ מִקְדוּשׁ, שְׁעֵי הָאֲתַעְרוּתָא שֶׁלָּהֶם מִלְּמַטָּה בְּגוּל הַשִּׁירוֹת וְהַשְּׁבָחוֹת, עַל יְדֵי זֶה בֹּא הָאֲתַעְרוּתָא דְלַעֲלִילָא, וְנִשְׁמַע בְּמִרוֹם קוֹלָם גַּם כֵּן בְּגוּל הַקְדוּשָׁה בִּיתֵר שֶׁאֵת אִמֵּן כֵּן יְהִי רָצוֹן. בֹּא, מִשָּׁה

רֹאשׁ בֵּית דִּין אוֹמֵר מִקְדוּשׁ וְכו'. הָא דִּנְקֻט שְׁנֵי פַעְמִים מִקְדוּשׁ, יֵשׁ לוֹמַר מִשּׁוֹם דְּאִיתָא בְּמַדְרָשׁ עַל פְּסוֹק, וְהַתְקַדְּשִׁתֶּם וְהֵייתֶם קְדוּשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי, עַל דֶּרֶךְ מִשָּׁל לְמֶלֶךְ שֶׁהִיָּה לוֹ ג' כְּתָרִים וְנָתַן ב' כְּתָרִים לְבָנוֹ, וְאַחַד הֵנִיחַ לְעַצְמוֹ, כִּי, הֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ בְּרוּךְ הוּא, נָתַן ב' קְדוּשׁוֹת לְיִשְׂרָאֵל, וְקְדוּשָׁה אַחַת לְעַצְמוֹ, וְיָדוּעַ דְּג' קְדוּשׁוֹת הֵם, כְּמוֹ שִׁסְדּוֹ בְּתַפִּילַת וְבֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל, קְדִישׁ בְּשֵׁמי מְרוֹמָא עֵילָא, קְדִישׁ עַל אֲרַעָא

מִקְבֹּלָתָהּ, וְכָל זֶה רֹמֵז, וְכֵן בְּשַׁעַת מַעֲשֵׂה מְשִׁיאוֹן מִשְׁוֹאוֹת עַל אֵלוֹ הַהֵרִים שֶׁמִּתּוֹן כֶּךָ שִׁיְהִי הַתְעוּרְרוֹת לְרִשְׁעֵי לְשׁוֹב, וְכֹכֵר נֹדַע שֶׁמִּקְטָרוֹג הִירָח וְהַמַּעֲטָתָה נִמְשָׁךְ קְטָרוֹג הַקְלִיפּוֹת וִיצָה"ר הַיּוֹרֵד וּמַחֲטִיא, וְעוֹלָה וּמִקְטָרָג, אֲבָל לְעֵתִיד יִהְיֶה אוֹר הַלְבָנָה כְּאוֹר חֲחֻמָּה, וְיִתְבַטֵּל הַקְלִיפָה וְלֹא יִהְיֶה יִצָּה"ר בְּעוֹלָם וּבִלַּע הַמּוֹת לְנֶצַח, וּבְכָל פַּעַם שֶׁמִּקְדָּשִׁין הַחוּדֵשׁ בְּחֻדוֹתֵי סִיְהָרָא עֲשׂוֹ אֲבוֹקוֹת גְּדוּלוֹת עַל רֹאשֵׁי הַהֵרִים, לְרִשְׁעִים הַהוֹלְכִים בַּחֲשָׁךְ וְכָל זֶה בֹּא מִמַּעוֹט הִירָח, וְזֶה הַתְעוּרְרוֹת לְרִשְׁעִים כְּאֲבוֹקוֹת, לְהַאֲרִים שִׁיִּצְאוּ מִן הַחוּשָׁךְ, וְיַעֲשׂוּ תְשׁוּבָה גְּמוּרָה, וְיִהְיֶה אוֹר הַלְבָנָה כְּאוֹר חֲחֻמָּה וְלִכְּן עוֹשֶׂה בְּהֵרִים אֵלּוֹ, מִהַר הַמַּשְׁחָה רִמּוֹ לְצִדִּיק שֶׁנִּקְרָא הַר, וְשִׁמְן מִשְׁחַת קוֹדֵשׁ עָלָיו, אִם קִלְקַל מַעֲשָׂיו וְזֶה שֶׁאִמַּר, מִהַר הַמַּשְׁחָה, רִמּוֹ לְצִדִּיק, לְסֵר טָבָא רִמּוֹ לְרִשְׁעֵי, וּמִשָּׁם, לְגִרּוּפִינָא מִלִּשׁוֹן מְגוּפִין אוֹ מְגִרּוּפִיא הַמְּבֹאֵר בְּזוּהָ"ק עַל יוֹרְדֵי גִיהֵנִם, וְהוּא רִשְׁעֵי גְמוּרָה, אִם יַעֲשֶׂה תְשׁוּבָה, מְגִרּוּפִינָא לְחוּרָן רִמּוֹ לְבַעַל תְּשׁוּבָה שֶׁנִּתְלַבְּנוּ מַעֲשָׂיו וּמִחוּרָן לְבֵית בִּלְתִּין גִּימְטְרִיא עִם הָאוֹתִיוֹת, מִלְּכוּת לְבֵית הַמְּלָכוֹת זֶה תוֹרָף דְּבִרְיוֹ בְּקִיצוֹר

פָּרָק ב'. מִשְׁנָה ז'. רֹאשׁ בֵּית דִּין אוֹמֵר מִקְדוּשׁ וְכו'. רֹאשׁ בֵּית דִּין מְרִמּוֹ לְהַבּוֹרָא בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא

צְדִיקִים

עֲקִיבָא בְּלוּד, שֶׁלֹּחַ נִמְצָאת מִכְשִׁילִין

סְרִטְבָא, וּמִסְרִטְבָא יֵת בִּלְתִּין, וּמִבֵּית יֵה רֹאֵה כָל הַגּוֹלָה

דָּחַת, וְזֶה שְׁרִמּוֹ הַתְנָא דְּלִינ' לְהוֹרוֹת עַל ר' בְּתוּרָה לְמַצּוֹת. בְּנֵי יִשְׁשָׁכָר

זֶה זֶה וְעַכְשָׁן רִיעַ עֲתָה מִעֲכָב חֲרִיבִים דְּלִבּוֹא, כִּיּוֹן שֶׁכָּל יֵת תּוֹרָה לְרִבִּים, וְאִם לֹא תַעֲשֶׂה הַעוֹבָדָא תִּיד לִבּוֹא, שֶׁלֹּא יִהְיֶה תַּפְאֶרֶת שֶׁלָּמָּה

הַשְׁוֹאוֹת כִּי, וְרִאִיתִי הֵה רֹקַח זֵיל שֶׁכְּתַב יֵצֵי הַקְדוּשׁ לְאַשְׁמַעִי, וְלֹא נִפְקָא מִינָּה לֹא שְׁמוֹת הַהֵרִים וְזֶה כִּי, וְפִי זֵיל שֶׁכְּתַב וְרִבִּים שֶׁלֹּא יֵאמְרוּ יֵצֵי הַקְדוּשׁ בְּמִסְכָּת נִמְן עֵיקַר תְּשׁוּבָה, וְעַם עוֹשֶׂה תְשׁוּבָה

possibility is not lost!

פרשת שמיני

וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים בִּי קְדוֹשׁ

אֲנִי (י"א, מד). הקדושת לוי

אמר, אם יש לאחד אב עשיר יקיל לו על הפרנסה, דיש לו בעסקה על מי לסמוך.

וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם, אחס צריכים רק להתחיל לעסוק בקדושה. וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים, לפי כי קדוש אני, ויקיל לכם.

גן יוסף, אות קעט

פרשת מצורע

זאת תחיה תורת המצורע (יד, ב). רמז ה' פעמים זאת המורה, כנגד ה' חומשי מורה, [וכנגד] עולה ומנחה וטמאת ואשם ושלמים, ומילואים הוראת שעה היה (זבחים קא, א).

והבי פירוש (בפרשת מלרע), וזאת תורת, כי מה היה תקנתו של מספרי לשון הרע, אם תלמיד חכם (ו) [עוסק בחורה (ערכין טו, ב), והעסק כספר 'צראשית' צאהצה רצה כאלו הקריצ 'עולה' מצבורות לאנו (בראשית ד, ד). וכן צנת, ויעל [עולות] כו' (שם ח, ב). וכן אצרהם אצינו ע"ה ויעלהו לעולה (שם כב, יג). ובספר 'שמות', כנגד 'מנחה', כי כל המנחות צאות מזה (מנחות נב, ב). ובספר 'ויקרא', כנגד 'טמאת' (ויקרא ד, ב-ג), אף שזכר שם גם שאר קרבנות, אבל עיקר על

שם הטמאת שטמאו. ובספר 'צמדצר', כנגד 'אשם', איש או אשה כי יעשו כו' ואשמה הנפש ההיא (שם ה, י). ובספר 'אלה הדברים' — 'שלמים', בפרשת כי תבוא (כו, ז) נאמר וזבח שלמים. ובפרשת ראה כל דיני השלמים, ושם נגמרו כל דיני השלמים מכמה דברים שנחשדו שם. שארית ישראל, מצורע

בילקוט פרשת מלרע (רמז חקנט) בפסוק (ויקרא יד, ה) וזה הכהן ושחט, וזה לשונו: לקיחה בבהן ושחיטה בבל אדם דברי רבי, רבי יוסי ברבי יהודה אומר אף שחיטה בבהן, עד כאן. להצין צמאי דפליגי, דצומא דף מ"צ ע"א גבי שחיטת פרו ופרה [אלומה] אמרין שם דשחיטה כשירה צור בקדשים דלאו עבודה היא, וכחצו שם

ד. ראה בעל הטורים לעיל יג, נט.

ה. על פי הפסוק לעיל ז, לו.

ו. דכתוב גם כן בפסוק שם.

ז. ובפרשת בא (שמות יב) — מצות מצה.

במספות (ד"ה שחיטה) נשם מאורליינש דמשום הכי לאו עז אף בחולין, עיין שם. ולפי הכהן ושחט, שהוא שחיטת כנאמר בקרא, למאן דאמר דז לעוף מן המורה צריך כאן שז ליה שחיטה לאו עבודה, דה גם בחולין ובעוף לא צעי שחיטות המורה צמלרע דצעי דמלרע שחיטה, אם כן היה כן למאן דאמר יש שחיטה לא צעי כאן כהן, דשחיטה לא אף בחולין.

בפרשת אחרי מות מפי רבו' ויעש כאשר צוה ד' רש"י ז"ל להגיד את שבתו ש לוצען לגדולתו אלא כמק"ל והנה נכון לצאר הפרשה הל הפסוק ויעש כאשר וכו'.

ובתחילה נצאר פרשה מטעמים ומלשונם, כי [ש יתרו] [בעשרת הדברות] כפי את יום השבת לקדשו וכו' ו ששת ימים עשה ד' את ה וכו' על כן צרך ד' את יום ובפרשת ואחחנן כחצו (דברי

אותו ומשאל תחתית ולהגביהו למעלה למעלה.
פשוט צריך להיות הדבר מאוס בעיניו בתכלית
המאוס, רק משום שגזרת מלך הוא. וזהו מה
שפרש"י גזרת מלך היא.

ואיש אשר ישכב וגו' ורחצו במים. פרש"י
גזרת מלך היא וכו'. דבר מעניני
מצוות שיש בהם הנאת הגוף, ואמר שמה
שהאדם משבר יצרו בתאוותיו, זה יכול להוציא

קדושים

מסכת 1234567

מסכת החכמה

מאדך, ע"פ מאמר א"ז בעיסוה"ע ז"ל, ע"ז ג"ע
שפ"ד, היינו יצה"ר של ע"ז שבטלו אותו, וגם
יצה"ר של ג"ע שבטלו אותו בחלקו, שפיכת
דמים, הכל נשפך ביצה"ר של דמים, אהב
כסף, ואינו עושה גמ"ח עם כספו, הכסף אצלו
כאליל, שזה בכל מאודך, שימסור את הכל
להשי"ת לבחי' אין. וזהו דבר אל כל עדת
בנ"י, אל כל אחד ביצה"ר השייך לו. אבי הק'
ז"ל אמר קדושים יש בו ג' פירושים, לשון
הפרשה, ולשון הזמנה, ולשון קדושה. כל
אחד בענין השייך לפום דרגתו יתקדש בקדושה
יתרה.

דבר אל כל עדת בנ"י ואמרת אליהם קדושים
תהיו כי קדוש אני ה' וגו'. א"ז
בעיסוה"ע ז"ל אמר, מוסר ה' בני אל תמאס,
היינו המוסר שה' אומר לאיש יהודי, הנך בן
המלך, שצריך התנהגות וזהירות יתרה שלא
להתלכלך, אל תמאס את עצמך. ואת זה צריך
להשריש בלב, לדעת ולהעריך מהו איש יהודי,
בן המלך, ואז ישמור א"ע משום עשיה שאינה
הולמת לבן המלך. וזהו קדושים תהיו כי
קדוש אני ה', וכל אחד מישראל הוא חלק
א' ממעל, וצריך להתנהג בקדושה יתרה. והנה
כל העבדות של איש יהודי, להפוך את החומר
והגשם שלו לבחי' אין, במסירת נפשו לה'.
שכל ענין הבריאה שברא ה' שיהי' צמצום
מאורו ית', כי ע"ז יהי' אחיזה לאיש יהודי
להתדבק בה'. כמד"כ ואתם הדבקים בה"א.
והיות והבריאה היתה יש מאין, ע"י דבקות
בה' צריך להחזיר את החומר לשרשו, לבחי'
אין. וזהו כל ענין ואהבת את ה' בכל לבבך
ובכל נפשך ובכל מאדך, למסור לה' כל
ענינים אלו. וג' דברים אלו מרומזים בג'
פסוקים אלו, קדושים תהיו, הוא נגד בכל
לבבך, כי קדוש אני ה', ובמה הוא חלק א'
ממעל, ע"י דבקותו אליו שמוסר את היש שלו
אליו. איש אמו ואביו תירא, הוא נגד בכל
נפשך, כי ג' שותפים יש באדם, הקב"ה אביו
ואמו, יש חלק שבגוף שבא מכח האב
והחומריות העבים מחלק האם, וע"כ מצינו
ביחזקאל, שה' קרא אותו בלשון בן אדם, כי
תקן את חלק האם. והיינו שיעשה בחי' אין,
לבטל את כל היש שלו חבא מחלק האב
ומחלק האם להקב"ה. אל תפנו אל אלילים
ואלהי מסכה לא תעשו לכם, הוא נגד בכל

קדושים תהיו כי קדוש אני ה'. בדבר ה'
שמים נעשו. ה' אמר ובחרת בחיים,
מאמר זה נותן כח לאיש יהודי שיבחר בחיים,
ויהי' לו אומץ להתגבר על יצרו. ה' אמר
קדושים תהיו, מאמר זה נותן כח לאיש יהודי
להתקדש. התחלת הפרשה כתיב קדושים תהיו,
ובסוף הפרשה כתיב עוד הפעם והייתם לי
קדושים וגו', ההתחלה הוא שאמרה תורה לאיש
יהודי שיתקדש, כי הוא חלק א' ממעל, ואח"כ
כתיב בפרשה זו כל הפגמים והעריות, שאפי'
אם נכשל ח"ו, ורוצה להתחיל מחדש להתקדש
מעתה, ג"כ היכולת בידו, והייתם לי קדושים.
אדם מקדש עצמו מלמטה מקדשין אותו
מלמעלה. (יומא לט.).

דבר אל כל עדת בנ"י ואמרת אליהם
קדושים תהיו. מצוה זו נאמרה בהקהל
אל כל עדת בנ"י, היא שייכת לכל אחד ואחד
לפי מצבו ודרגתו אין סוף ותכלית לבא לידי
שלמות המצוה. וכמ"כ ח"ו להפך אין גבול.